Զ. ՏԱՐԻ 1632 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅ[illegible] 15 ՄԱՐԳԱՑ 4381 — Հ. Տ. 21 ՅՈՒՆԻՍ 1889 — Ն. Տ. 3 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 5 ԶԻԼԿԱՏԷ 1306 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԵՒ [illegible] ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible] ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	[illegible]	160
»	Վեցամսեայ	»	80
»	Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց	Տարեկան	»	200
»	Վեցամսեայ	»	100
Օտար երկիրներ	տարեկան	ֆրանք	56
»	վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրոյ համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 21 ՅՈՒՆԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ

Պերլինէ կը հեռագրուի առ Թայմզ յունիս 27 ին.

«Վիլհէլմ Կայսր և Վիքթորիա-Աւկուսթա կայսրուհին, Շթութկարթէ վերադառնալով, ուր գացած էին ի շնորհաւորութիւն Վիւրթեմպէրկի Թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին, Սիկմարինկէն հասան, ներկայ լինելու Հօհէնձոլլըրնի գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեան հանդիսին ընդ Պուրպոնեան Մարիա Թէրէզա իշխանուհւոյն։ Քաղաքային արարողութիւնն այսօր կատարեցաւ ի ներկայութեան Նոցին Վեհափառութեանց, ի ձեռն Պ. ֆոն Վէտէլի, պալատական նախարար Բրուսիոյ Թագաւորութեան։ Ցետոյ հանդիսականք թափօրով մատուռը գացին, կայսրն իւր թեւը տալով Սաքսոնիոյ Թագուհւոյն և Մաթիլտ իշխանուհւոյն՝ մայր հարսին։ Ներկայ էին նաեւ Նափոլիի նախկին Թագաւորը, Ռումանիոյ Թագաւորն ու Թագուհին, և Պելճիոյ Թագաւորին եղբայրը՝ Ֆլանտրի կոմսն և կոմսուհին, և Սաքսոնիոյ և Պատէնի վեհապետական գերդաստանաց գլխաւոր անդամք։ Վիլհէլմ կայսրն ու կայսրուհին այս գիշեր կը մեկնին Սիկմարինկէնէ, և կը բաժնուին. զի կայսրուհին Բիսինկէն կ'երթայ ջուրերը մտնելու, և կայսրը Պերլին կը վերադառնայ։

«Առաջիկայ երկուշաբթի (նախընթաց օր) կայսրը Քիլ պիտի երթայ, ուր Հօհէնցօլլէրն զբօսանաւը պիտի նստի, և նաւարշաւ մը տեսնելէ ետքը, Նորվեկիոյ ծովեզերքը պիտի ուղեւորի, պտոյտով և ձկնորսութեամբ իւր առողջութիւնը կազդուրելու։ Ցետոյ պիտի երթայ Անգլիա, ուստից օգոստ. 8-10ին Պերլին պիտի վերադառնայ, պատրաստ լինելու իւր դաշնակցին Ֆրանձ Եօզէֆ կայսեր այցելութիւնն ընդունելու։ Շատ հաւանական է որ Զարն եւս Պերլին գայ օգոստ. 15էն մինչև սեպտ. 15, որովհետև կէս-պաշտօնապէս կը յայտարարուի այժմ թէ ի Պերլին եւեթ, և ո՛չ այլուր, Զարը կրնայ փոխադարձ այցելութիւն տալ Վիլհէլմ Կայսեր, քանի որ սա Ռուսիոյ մայրաքաղաքն երթալով տուած էր առաջին այցելութիւնը։ Ռուսիոյ Կայսեր այցելութենէն ետքն ալ կան աշնանային ռազմափորձերն ի Հանովէր և ի Վէսթֆալիա, որք կը տեւեն մինչեւ սեպտ. ի վերջերն, յետ որոյ հաւանական կը համարուի որ Վիլհէլմ կայսրն ու Կայսրուհին նոր տեսակցութիւն մ'ունենան Իտալիոյ Թագաւորին և Թագուհւոյն հետ ի Մոնձա, Աթէնք երթալու առթիւ, ներկայ գտնուելու համար Յունաստանի գահաժառանգին ամուսնութեան ընդ Սոֆի իշխանուհւոյն Բրուսիոյ, որ հոկտ. 6ին տեղի պիտի ունենայ ըստ վերջնական տնօրինութեան։»

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Աւստրեւմեան Տէրութեան աւստրեան բաժնին նահանգային երեսփոխանական ժողովոց ընտրութիւնք մի քանի օրէն տեղի պիտի ունենան։ Ցայտնի է թէ երկրային և ազգային բաժանմանց համեմատ Աւստրիա եւ Հունգարիա զանազան նահանգներու բաժնուած են, որք ունին իրենց երեսփոխանական ժողովներն, իրենց ներքին գործոց ինքնօրէնաբար տնօրէնութեան համար։ Այսպէս են, օրինակի համար, Պոհեմիա, Կալիչիա, Խրուաթիա, ևն։

Այս միջոցիս ամենէն աւելի ուշադրութիւն կը գրաւեն Պոհեմիոյ ընտրութիւնք, Ծեր Չեխերու և Երիտասարդ Չեխերու վէճին պատճառաւ։

Պ. Ռիկըր, պետ Ծեր Չեխերու կուսակցութեան, յայտագիր մը հրատարակելով, իւր սկզբունքները պաշտպանեց, և միանգամայն իւր կուսակցութեան կողմէ յանձնարարեալ ընտրելեաց ցանկ մը հաղորդեց ընտրողաց։

Պ. Ռիկըրի կուսակցութիւնն երկու կրակի մէջ մնացած է։ Մի կողմէ կան Պոհեմիոյ Գերմանք, որք թէ եւ փոքրամասնութիւն՝ բաղդատմամբ Չեխերուն, բայց հարուստ, ուսեալ և ազդեցիկ են։ Պոհեմիոյ մէջ կան մեծամեծ գերմանական գործարաններ որք բազմաթիւ չեխ գործաւորներ կը բանեցնեն։ Այս Գերմանք ասդարեւ են գերմանական ազգային կամ մանաւանդ ցեղային ոգւով. զի հաւատարիմ լինելով հանդերձ Աւստրիոյ կառավարութեան, կը սքանչանան Պիսմարք Իշխանին վրայ, և իրենց երկրին մէջ ամեն բան գերմանացնելու ջանադիր կը գտնուին։ Իրենց բոլոր ոյժն ու ազդեցութիւնը կը գործածեն չեխական զգացումը խափանելու և չեխ ժողովրդեան զաւակները գերմանական ոգւով կրթելու, և այլն։

1848ի հունգարական մեծ շարժումէն ետքը, թէեւ Աւստրիա-Հունգարիա սահմանադրական Տէրութիւն մը եղաւ, բայց խիստ պահպանողականութիւն մը տակաւին երկար տարիներ զլացաւ ժողովրդեան ակնկալած արտօնութիւններն։ Այն ատեն Աւստրիոյ բաժնին մէջ ամեն բան գերմանացնելու և Հունգարիոյ բաժնին մէջ ամեն ինչ մաճառացնելու ճիգ մը կար։ Պոհեմիոյ Գերմաններուն գերիշխանութեան ժամանակն էր այն։ Սատովայի ձախողուածէն ի վեր, Վիեննայի կառավարութիւնն իւր այլ և այլ ցեղէ ժողովուրդներն իրեն հետ կապելու նոր քաղաքականութեան մը սկսաւ հետեւիլ, և Պոհեմիոյ Չեխերուն եւս զանազան գոհացումներ տրուեցան։

Պ. Ռիկըր ի վաղուց անտի ջատագովն եղած է իւր ժողովրդեան իրաւանց և պահանջմանց ընդդէմ գերման տարրին, և այն պատճառաւ սիրելի է Պոհեմիոյ Չեխերուն։ Բայց հիմա որ իւր ազգակիցք առաջուան չափ չեն զգար գերմանական իշխանութեան խստութիւնը, Պ. Ռիկըր նոր թշնամի մը կամ մանաւանդ նոր հակառակորդ մը կը տեսնէ իրեն դէմ.—Երիտասարդ չեխ կուսակցութիւնն, որ Ծեր Չեխերուն ցայս վայր ձեռք բերած արդիւնքն անբաւական համարելով, ծայրայեղ պահանջումներ կ'ընէ, և Փրակայի Նահանգային Երեսփոխանական ժողովոյն մէջ և Վիեննայի կեդրոնական Խորհրդարանին մէջ իւր հայեցքը պաշտպանելու համար, իւր ընտրելիները կ'առաջարկէ Պ. Ռիկըրի կուսակցութեան չափաւոր և խոհեմ ընտրելեաց դէմ։

Պ. Ռիկըր իւր յայտագրով կը յիշեցնէ Պոհեմիոյ Չեխերու առաջուան վիճակը, կը թուէ խորհրդարանական օրինաւոր միջոցներով յարդ. ձեռք բերուած արդիւնքներն, և կը յորդորէ իւր ազգակիցները չվստահիլ մեծամեծ բաներ խոստացող շաղակրատներուն, և չշեղիլ խոհեմ զարգացման ճամբէն։

Հետաքրքրաշարժ է տեսնել թէ Պոհեմիոյ Չեխերն ո՞ր կողմն պիտի անսան, Ծերե՞րուն թէ Երիտասարդներուն։ Անցեալ օր տեսանք ընթերցողք թէ Ֆրանձ Եօզէֆ կայսր, խօսակցելով Պ. Ռիկըրի հետ, փափաք յայտնած է Ծեր Չեխերուն ընտրական յաղթութեան։

* * *

Վիեննայէ կը հեռագրուի թէ Սթէյրի տարագործարանին կարգ մը գործաւորք, որք խնդակցական հեռագիր մը ղրկած էին Փարիզի գործաւորական համաժողովոյն, գործարանէն ճամբուած և քաղաքէն ալ արտաքսուած են։

—Ռումանիոյ Թագաւորն ու Թագուհին իրենց ի Վիեննա սակաւօրեայ բնակութեան միջոցին, Քափուչիններու վանքն երթալով, աղօթեցին դժբախտ Ռուտոլֆ իշխանի գերեզմանին վրայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ

Կը ծանուցուի թէ Գերմանիոյ կառավարական մամլոյն կողմէ Վոլֆէմութ ոստիկանին խնդրոյն առթիւ Զուիցերիոյ դէմ հրատարակեալ յօդուածոց հետեւանօք, զուիցերեան առեւտրական քանի մը կարեւոր տուներ նուազեցուցած են իրենց գործերն իրենց գերման թղթակցաց հետ, և մինչեւ իսկ քանի մը տուներ բոլորովին խզած են ամեն յարաբերութիւն գերման տուներու հետ, յայտարարելով թէ չեղեալ կը նկատեն այդ հակազուիցերեան յօդուածոց հրատարակուելէն առաջ իրենց ըրած բոլոր յանձնարարութիւնները։

Պերլինի արհեստագործական մեծ տան մը պետն, որ զուիցերեան տուներու սոյն որոշումէն մեծապէս վնասուած է, կը գրէ առ Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկ թէ իւր տուն արդէն վնասուած էր Պերլինի կառավարական մամլոյն Ֆրանսայի և Ռուսիոյ դէմ բացած պայքարներէն, և «կառավարական մամլոյ Խաղախներուն արարքը գերմանական քանի մը կարեւոր տուներու անհնար կ'ընեն իրենց վաճառքը ծախել օտար երկրաց մէջ»։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՓԱՐԻԶԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆ

Էյֆէլի Աշտարակին վերելակները շինող ամերիկացի ճարտարագէտք, առաջնորդութեամբ Պ. Էյֆէլի, յունիս 27 ին ընդունուեցան քաղաքային պաշտօնատան մէջ քաղաքապետական դիւանին կողմէ։ Ամերիկացիներն այս առթիւ բանախօսութիւններ ըրին, արտայայտելով ջերմագին համակրութիւն Ֆրանսայի համար և սքանչացում Փարիզի Արուեստահանդէսին նկատմամբ։ Գլխաւոր խօսողներն եղան Պ. Հուայթմօռ և Պ. Թաունէ, ամերիկացի ճարտարագիտաց նախագահներն, և Պ. Ֆրանչիսքօ տէ Կարէյ, դասատու Մեքսիկայի ճարտարագիտաց վարժարանին։ Այս վերջինն ըսաւ.

«Այցելով երէկ Արուեստահանդէսին գեղեցիկ պալատները, կը յիշէինք սկզբնաւորութիւնն մեր պատմութեան որ դեռ երեկուընէ կը սկսի, և Փարիզ ոստանին այս կեդրոնին մէջ կը փնտռէինք այն սիրտն որ բաբախած է բովանդակ աշխարհիս համար։

«Ֆրանսայի սիրտն էր զոր կը փափագէինք գտնել, և մեր ձեռքին մէջ անոր բաբախիւնը լսել։ Ցետ այս ուխտագնացութեան, ամեն համբաւաւորականաց այս սրբավայրէն վերադառնալով մեր երկիրը, պիտի կրնանք ըսել մեր հայրենակցաց թէ Ֆրանսա կ'ապրի դեռ յօգուտ մարդկութեան, եւ միշտ արժանի է մեր սքանչացման ու մեր սիրոյն։»

Ցետ ընդունելութեան, թէյխնճոյք մը տրուեցաւ ամերիկացի հրաւիրելոց, որք ապա ներկայացան Փարիզի կառավարիչ Պ. Փուպէլի։

* * *

Ֆրանսական Արուեստահանդէսին գտած յաջողութենէն մղեալ, օտարազգիք ոմանք ապօրէն միջոցաւ մ'ընել ուզած են, ընդօրինակելով ֆրանսական գլխաւոր տանց լաւագոյն գծագրութիւնները։ Ցունիս 27ին ոստիկանութիւնը ձերբակալեց անգլիացի մը որ ֆրանսական երեւելի Սալլանտրուզ տան գորգերուն գեղեցկագոյն նկարներն ընդօրինակելու կ'ըզբաղէր։

—Ցունիս 29ին, ի Թրօքատէրօ, ռուսական նոր նուագահանդէս մը տրուեցաւ մասնակցութեամբ հարիւր երաժիշտներու, ընդ տնօրէնութեամբ Պ. Ռիմսքի-Քորսաքովի։

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՆ Ի ՓԱՐԻԶ

Ցունիս 25ին, ի Փարիզ, Աշխարհագրական Ընկերութեան պաշտօնատանն մէջ, բացուեցաւ «Կանացի Իրաւանց Համաժողովն», որ երկրորդն է տեսակին մէջ, առաջինը բացուած լինելով դարձեալ ի Փարիզ 1878ի Արուեստահանդէսին առթիւ։

Գեղեցիկ գոյնզգոյն շրջազգեստներու անհաւասար ցուցահանդէսի մը մէջ, կ'երեւէին քանի մը այրեր ալ իրենց աւանդական սեւ զգեստներով, ինչպէս Պ. Անաթոլ տը լա Ֆոժ, Պ. տը Հէրէտիա, Պ. Ժորժ Մարթէն, Պ. Բոլֆավրէս, ևն։

Բուռն ծափահարութեանց մէջ տեղ, բեմն ելաւ Համաժողովոյն ատենապետուհին, Օր. Մարիա Տրէմ, մետաքսեայ շրջազգեստով և սիրուն գլխարկով մը, և բազմոն ճառն արտասանեց։

Ընկերութեան մէջ կնոջ դերն հաւասարեցի իմն քննելէ յետոյ, ատենաբանուհին եզրակացուց թէ «Ցարդ տեսնուած յեղաշրջմանց ամենէն մեծն ու արդիւնաւորը կը պատրաստուի, որ առանց արիւնհեղութեան պիտի կատարի։ Այդ յեղաշրջումն այժմ խնդիրներու մէջ տեղի կ'ունենայ, և քիչ օրէն ալ օրինաց մէջ պիտի կատարի։ Առ այս բաւ է որ հաւասարութիւն հաստատուի երկու սեռերուն մէջ։ Այս պայմանաւ եւեթ յառաջ ու անսահման զարգացում մը պիտի ունենայ մարդկութիւնը։»

Պ. Լէոն Ռիշէ, պատուակալ ատենապետ, ողջունեց ամերիկացի, անգլիացի, պելճիքացի, լեհ, իտալացի եւ շուէտացի պատուիրակուհիներն որք ներկայ կը գտնուէին Համաժողովոյն, և շնորհակալութիւն յայտնեց առ Պ. Պաժէ, գանիացի երեսփոխանին, ժողովոյ աշխատութեանց մասնակցելուն համար։ Ծանոյց թէ իրեն ղրկուած է ուղերձ մը 600 պելճ երեւելեաց ստորագրութեամբք, յորս կան քանի մը երեսփոխաններ։

Հանրային շինութեանց նախարար Պ. Իվ Կիւյօ նամակ մը ղրկելով Օր. ատենապետուհւոյն, ծանուցած էր թէ Երեսփ. Ժողովոյ առաջիկայ ուրբաթ աւուր Օրակարգին վրայ պիտի երեւի օրինական առաջարկութիւն մը, որով կառավարութիւնը կը խնդրէ որ առեւտրով զբաղեալ կանայք և օրիորդք իրաւունք ունենան քուէ տալու առեւտրական դատարանի դատաւորներուն ընտրութեան համար, յար և նման այր վաճառականներու։ Այս նախարարական գիր ջերմ ծափահարութեամբք ընդունուեցաւ։

Ժողովոյն անդամներն յետոյ ձեռնարկեցին կազմել չորս յանձնաժողովներ իրենց աշխատութեան հետեւեալ չորս ստորաբաժանմանց համար.

1. Պատմական բաժին. —Կանանց ազդեցութիւնն և անոնց գործողութիւնը մարդկային ընկերութեանց ընթացքին ու զարգացման վրայ։

2. Տնտեսական բաժին. — Քննութիւն կանանց աշխատութեան ու թոշակին վրայ զանազան երկրաց մէջ։ Ազատական ասպարէզներու մէջ կանանց ընդունելութիւնը կամ մերժումը։

3. Բարոյական բաժին. — Խուզարկութիւնք բարուց ապականութեանց պատճառներուն վրայ և անոնց դարման տանելու միջոցներն։

4. Օրէնսդրական բաժին. — Բարեփոխութիւն այն օրինաց որք կիներն ստորին վիճակի մը մէջ կը պահեն։

ՍԵՆԵԿԱԼԻ ԹԱԳԱՒՈՐՆ Ի ՓԱՐԻԶ

Մարսիլիոյ կառախմբով անցեալ շաբթուն Փարիզ հասաւ Սենեկալի Նալուներու Թագաւորը, Տինահ-Սալիֆու, իւր ամենէն գեղասէր կնոջ հետ։ Թագաւորը 52 տարեկան է, յաղթանդամ մարդ մը, սպիտակ լայն վերարկու մը հագած, և գլուխը թաւշեայ դտակ մը դրած։ Ֆրանսերէն քանի մը բառ գիտէ։ Կինն այս աֆրիկեցի Թագաւորին ամենէն վերջին եւ ամենէն սիրելի կինն է, Ֆիլիս անուն, 17 ամեայ, որոյ վառվռուն աչքերը շնորհալի երեւոյթ մը կուտան դէմքին։ Բաց գոյն շրջազգեստ և խիլայ ([illegible]) հագած է։ Ի Ֆրանսա գալ չէր ուզեր, և Թագաւորն հնարք մը խորհեր է զայն հետը բերելու համար։ Թագաւորը 17 զաւակ ունեցած է։ Իրեն հետ բերած է Իպրահիմ անուն որդին, 12ամեայ։ Թագաւորին կ'ընկերանան նաեւ իւր եղբայր Պոպասամպօ, 25-30 տարեկան, իւր եղբօրորդին և իւր նախարարը՝ Սիթա։ Ֆրանսական կառավարութիւնն յատուկ բնակարան մը յատկացուց իւր այս հիւրերուն։

ՆԱՆՍԻԻ ԴԷՊՔԸ

Սուրհանդակի հեռագիր մը ծանոյց անցեալ օր թէ Թոմպլէն աւանին մէջ (Նանսի) տեղի ունեցած հարսնիքի մը առթիւ [illegible]-ով շինուած քաղցրաւենիէ մը ճաշակող 18 հարսնեւորք թունաւորուած են։

Այս ցաւալի դէպք ընդհանուր յուզում պատճառած է ի Նանսի։

Ըստ նորագոյն լրոյ, թունաւորելոց թիւն է 12, և արդէն երեք անձինք մեռած են,—օրիորդ մը, երկաթուղւոյ պաշտօնեայ մը, և հարսին եղբայրը։ Փեսայն եւս ծանր վիճակի մէջ է, ինչպէս նաեւ հարսին հայրն և մայրն։ Հարսն որ չէր կերած յիշեալ քաղցրաւենիէն, բան մը չունի, և հարսնիքին գիշերը, թունաւորեալները խնամելով, հիւանդապահի պաշտօնը կատարած է։

Քաղցրաւենին պատրաստող կինն յայտարարեց թէ կաթ, շաքար, հաւկիթ եւ [illegible] միայն գործածած էր, և ամանն և դգալն ալ մաքուր էին։ Բայց ոստիկանութիւնը խիստ քննութիւն մը կը կատարէ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔ

Կալէսի իշխանն և իշխանուհին իրենց անդրանիկ զաւակը, 22 ամեայ Լուիզ իշխանուհին, նշանեցին Ֆայֆի կոմսին հետ, սկովտացի ազնուական, 39 ամեայ։ Այս նշանախօսութիւն ծանուցուեցաւ՝ Վիքթորիա Թագուհւոյն հաւանութեան արժանանալէ յետոյ։ Թագուհւոյն չորրորդ դուստրն Արկայլի դքսին որդւոյն հետ ամուսնացնելով, անգլիական Արքունիքը խզած էր վերջին ժամանակներն հաստատեալ սովորութիւնն, որուն համեմատ անգլիացի իշխանուհիք գերման իշխաններու հետ կ'ամուսնանային։ Թագուհին ինք եւս գերման իշխանի մը հետ ամուսնացած էր, մինչ Անգլիոյ արքայական հին գերդաստանք Անգլիոյ Տէրութեան հպատակաց մէջէն կ'ընտրէին ամուսիններ։ Ֆայֆի կոմսը մեծահարուստ է, շատ ընդարձակ կալուած-

---

—) 15 (—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՓԷՕՅԵԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱԶՆՈՒԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պ. տը Ռիան ո՛րչափ ալ ուսեալ լինէր և բազմազան հնարքներ ունենար, դժուարին էր իրեն լեցնել իր կնոջ ունեցած պարապ ժամանակը։ Իր մասնաւոր զբաղմանց և զուարճութեանց պատճառաւ, ցերեկները շատ քիչ ատեն կրնար միալ անոր քով. գիշերն, մէկ երկու վալս նուագել կուտար իրեն և կ'երթար աշխատիլ կամ Բարիզի մէջ շրջագայիլ։ Երբեմն թատրոն կը տանէր զնա. բայց, աւելի յաճախ, զնա մինակ կը թողուր, երեւակայելով թերեւս թէ նա ալ իրեն չափ բազմահնար է։—Ճշմարտութիւնն այն է որ իրենց մտերմութիւնը, մտքի ո և է շահեկանութեամբ կապուած չըլլալով, տաժանելի էր։ Իրենց միջեւ խօսակցութիւնը կը թուլնար նեղացուցիչ ամլութեան մը մէջ։ Բնական շատ կենդանի և շատ աշխոյժ իմացականութեամբ մը օժտեալ թէեւ, տիկին տը Ռիան ամեն բանի վրայ ունէր մանկամարդ Ֆրանսուհեաց նշանաւոր տգիտութիւնը. արուեստի, գրականութեան, պատմութեան, քաղաքականութեան մասին այն թեթեւ եւ շփոթ ծանօթութիւնները միայն ունէր որոցմով Բարիզուհի մը կը տոգորուի օրն օրին։ Կը պատահի որ վերջ ի վերջոյ այդ ծանօթութիւնք կը դասակարգուին եւ կ'ամրապնդուին մտացի կնոջ մը գլխոյն մէջ, եւ, կամայ ակամայ, կրթութեան եւ խօսակցութեան բաւաւոր դրամագլուխ մը կը կազմեն. բայց, տիկին տը Ռիանի գլխոյն մէջ, տակաւին գոլորշեայ վիճակին մէջ էին, եւ իր միամտական տգիտութիւնն, որ իրենց ամուսնութեան եւ սիրոյն սկիզբը շատ զբօսուցած էր իր ամուսինն, ալ չէր զբօսցներ զնա։ Մանկամարդ կինը տեսաւ որ օր մը դունէն ներս կը մտնէր նա կարի մտախոհ.

—Սիրելիս, ըսաւ նմա խիստ եւ չուտ ձայնով մը, ծաղրելի՞ կ'ուզէք ընել զիս։

—Ի՞նչպէս, բարեկամս։

—Գացեր ամենուն զրուցեր էք որ Ֆրանսական դիւանագիտութեան պատմութիւն մը կը գրեմ… Ը րդ դարուն մէջ։

—Բայց կը կարծէի… այդպէս ըսած էիք ինձ…

—Ես ձեզի այդ տեսակ այլանդակ խօսք չզրուցեցի… Ի՞նչ Ֆրանսական դիւանագիտութիւն կ'ուզէք որ ըլլայ Ը դարուն… Շառլըմայնէ՛ առաջ. յիմարութի՛ւն է այս։ Երբ մարդ Ը դարը կը շփոթէ ԺԸ ին հետ, քուրջերու վրայ կը խօսի, պատմութեան վրայ չխօսիր։

—Ներողութիւն կը խնդրեմ, բարեկամս, ըսաւ մանկամարդ կինը սարսափահար. բայց վերջապէս, եթէ երբեք ծաղրելի մէկը կայ, ես եմ։

—Երկուքս ալ ենք, սիրելիս։

Տիկին տը Ռիանի առանձնոյը շատ անգամ թատերավայր եղաւ այսօրինակ պզտիկ տեսարաններու։ Ձանձրոյթի նշանները զորս նա չէր կրնար զսպել, յօրանջումները, թուլացումները, գաղտ արցունքները, կը գրգռէին իր ամուսինը։

—Խելքի մտքի դէմ բան է որ, կ'ըսէր, կիները չկարենան հաճոյք զգալ իրենց առտնին կենաց մէջ… Պէտք է որ անպատճառ դուրսն ըլլան… Է՛հ, Աստուած իմ, ի՛նչպէս կ'ընէին առաջուան պարկեշտ կիները, երբ այժմու ընկերութիւնը գոյութիւն չունէր… Ի Հռոմ, օրինակի համար, պարկեշտ կին մը իր ցերեկները չէր անցուներ վաճառատուները վազելով, եւ գիշերներն ալ պարելով. տղաքները կը մեծցնէր եւ հանդարտութեամբ կը մանէր… եւ երջանիկ էր… Այդչափ չեմ խնդրեր ձեզմէ. բայց հազար միջոց ունիք զբաղելու… Ձեր զաւակներն ունիք, ձեր ընտանիքը, ձեր ծաղիկները, ձեր ասեղը, ձեր դաշնամուրը… ուզածնուդ չափ գիրք… Ձեր կրօնական պարտականութիւններն ունիք… եւ այս ամենուն հետ մէկտեղ մահացու կերպով կը ձանձրանա՛ք… ձախորդ բան է այս։

Երբ երեկոյին տուն կը դառնար, յաճախ քնացած կը տեսնէր զնա իր ասեղնագործութեան կամ հանդէսի մը մէկ թուոյն վրայ. երբեմն իր մօրն հետ գլուխ գլխի խօսակցութեան մէջ կը գտնէր զնա, և կը տեսնէր որ արտասուած էին։ Իր հպարտութիւնը կը նեղուէր ասկից, թերեւս և իր բարութիւնն ալ։

—Սիրելիս, ըսաւ օր մը, շատ չեմ սիրեր ձեր առած զոհի կերպարանքները, զորս կ'երեւի թէ կը քաջալերէ ձեր տիկին մայրը… Ես բռնակալ մը չեմ… եթէ ամեն գիշեր տունը կը մնաք և կը մռմռաք, ըսել է թէ դուք այդպէս կը կամիք։ Քաջ գիտէք որ ձեզի արտօնութիւն տուած եմ ընկերութեանց մէջ երթալու ձեր մօրն հետ, երբոր կամքերնիդ ուզէր… ինչո՞ւ չէք երթար… Մերթ ընդ մերթ, ակումբէն ելնելուս, կուգամ կ'առնեմ զձեզ։

Մանկամարդ կինը, որ կ'զգար թէ ա՛լ իր դիւցազնութիւնը վերջին ծայրն էր հասած եւ որուն վրայ արդէն շատ թեթեւ տպաւորութիւն մը ըրած էին հռոմէական պատմութենէն առնուած փաստերը, սիրայօժար օգուտ քաղեց այս թոյլտուութենէն, եւ ընդհուպ դուրս ելաւ իր կրծափակ շրջազգեստէն, ինչպէս թիթեռնիկ մը իր պատեանէն։ Ցաղթական մտաւ վերստին աշխարհի մէջ, որպէս իր բնական տարրին մէջ, եւ եւս քան զեւս մխրճեցաւ անդ, իր տարիքին անմեղ բայց անխորհուրդ եռանդեամբ։

Թ

Արդարութեամբ խօսելու համար, պէտք է ըսել թէ Պ. տը Ռիան յայնժամ իր կնոջմէն աւելի դժբաղդ էր։ Մինչդեռ մանկամարդ կինը շառաչուն կերպիւ կ'զգլխէր իր երիտասարդութեամբ, գեղեցկութեամբ և յաջողութեամբք, ամուսինը տխրութեամբ կը մտածէր իր վերջին պատրանաց փլատակներուն վրայ, և խորին դառնութեամբ կը տեսնէր որ իր առտնին կեանքն ամենէն ողորմելի և ամենէն գռեհիկ ընթացքը կ'առնուր։

Ցունուարի իրիկուն մը, ժամանակ մը պուլվառին վրայ պտըտցնելէ յետոյ իր մռայլ գաղափարները, մեքենաբար մտաւ մերձակայ թատրոն մը ուր այն ատեն ամբոխը կը դիմէր փոյթեռանդն հետաքրքրութեամբ։ Անդ կը տօնէին փայլուն սկզբնաւորութիւնն Ժանն Սիլվիա անուն ծաղկատի դերասանուհւոյ մը, որ վերջերս Ռուսիայէն եկած էր գեղեցկութեան եւ տաղանդի արժանաւոր համբաւով։ Օրիորդ Ժանն Սիլվիա, երբ քանի մը տարի առաջ Բարիզը թողած եւ Բեդրսպուրկ գնացած էր, երրորդ կարգի դերասանուհի մըն էր. պարզ միջամտի վիճակին մէջ մեկնած, առաջնակարգ մեծութեամբ աստղի մը աստիճանաւ կը վերադառնար, եւ բարիզեան հասարակութիւնն ամեն երեկոյ իր ծափահարութեամբք կը հաստատէր այդ արագ յառաջացման արժանաւորութիւնը։ Լիոնէլ, որ տակաւին տեսած չէր զօրիորդ Սիլվիա, այլ անոր խօսքն իմացած էր իր ակումբին մէջ, մեծապէս զարմացաւ ի նա ճանչելով աննշան դերասանուհի մը որուն ատենօք հանդիպած էր կողմնոցի մը մէջ և որուն բնաւ ուշադրութիւն չէր դարձուցած։ Ամենուն պէս ինքն ալ սքանչացաւ նորա փայլուն կերպարանափոխութեան վրայ, եւ պարտ անձին համարեց երթալ այս բանին համար իր մեծարանքն յայտնել նմա միջնարարի մը միջոցին։

Ընկերութեանց մէջ իմացած ենք երբեմն թէ դերասանուհեաց հմայքը կը դադրի կողմնոցներուն մէջ, ուր կարելի է մօտէն տեսնել այն ամեն սոսկալի հնարքներն որոցմով կը ներկեն և կը զարդարեն իրենց դէմքն։ Ըստ մեզ, սխալ մըն է այս, և եթէ դերասանուհեաց հմայքը տեղ մը կը դադրի, բան մը որ անշուշտ կարելի է, կողմնոցներուն մէջ չէ։ Այնտեղ, ընդհակառակը, կ'երեւի իր հզօր և արտակարգ թովչութեամբ։ Ճերմակը, կարմիրը, սեւը, կապոյտը, զոր ի գործ կ'ածեն՝ իրենց գեղեցկութիւնը դնելու համար թատերական հեռապատկերին մէջ, թատերաբեմէն դուրս իրենց կուտայ նորանշան և գրեթէ գերբնական փայլ մը, որ կարի հրապուրիչ ոգիներ կը դարձնէ զայնս։ Այդ բոլոր ալքիմիական դեղերն որոցմով կը պճնուին, շատ լաւ բուրելու առաւելութիւնն ալ ունին, և իրենց չորս բոլորքը կը ծաւալեն մշկահոտ մթնոլորտ մը որ իր յատուկ արբշռութիւնն ունի։ Ուստի խորհուրդ չենք տար ընտանեաց մայրերուն որ իրենց զաւակները կողմնոցներուն մէջ ղրկեն, թատերական տարփանքներէ պժգացնելու համար զիրենք. կը հաւատանք թէ փորձն իրենց յոյսերուն հակառակը պիտի հաստատէ։

Լիոնէլ գտաւ զօրիորդ Սիլվիա շրջապատեալ այն դիւթական լուսով զոր թատերաբեմին ետեւ կ'արձակեն կազի շլացուցիչ կանթեղները. յոտին կանգնած էր, եւ թագուհւոյ շնորհներով ու ժպիտներով կ'ընդունէր սպիտակ փողպատով մոլեռանդներու շրջանակի մը մեծարանքները։

(Շարունակելի)

ներ ունի ,,Մկովտիս և հին գերդաստանի մը կը պատկանի․ կ'ըսուի թէ սերեալ է այն Մաքտուֆէ որ նպաստեց խորտակման Մաքպեթի․ Ապագայ փեսին և հարսին տարիքի մեծ տարբերութիւնը աչքի կը զարնէ․ Բայց Ֆայֆի կոմսն ի վաղուց անտի բարեկամ էր Կալլէսի իշխանական դերդաստանին, և Լոնտոնի լրագիրք կ'ըսեն թէ անկեղծ սէր մը կայ Լուիզ իշխանուհւոյն և կոմսին միջեւ․

ՉԱՐԵՒԻՉՆ

Չարեւիչն, որ Շմեռլժկարժ երթալու համար Պերլինէ անցած էր առանց Վիլհէլմ կայսրը տեսնելու, յունիս 28ին ևս ի վերադարձին Պերլինէ անցնելով Փեթերսպուրկ գնաց, բայց չներկայացաւ Վիլհէլմ կայսեր․

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳ․ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովոյ Դ․ նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 23 Յունիս, ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ․

Ատեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 7 ին և փակուի 10ին․

Կը հրաւիրեմք Ազգային Երեսփոխանները որ հաճին ներկայ գտնուիլ․

Մնամք աղօթարար
ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ․ ՊՈԼՍՈՅ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

20 Յունիս 1889

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա․ Ընդգիր Ներքին Կանոնագրի Ազգ․ ժողովոյ․ (Շարունակութիւն քննութեան)․

Բ․ Տեղեկագիր Ընդհ․ Յանձնաժողովոյ ի վերայ Ելմուտացոյցի 1888-89 և 1889-90 ամաց․

Ատենադպիր
Մ․ Յ․ ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեր մասնաւոր թղթակիցն յունիս 11/23, կիրակի աւուր թուականաւ հետեւեալը կը հաղորդէ մեզ Երուսաղեմէն․

Ամեն․ Տ․ Յարութիւն Պատրիարքին կողմէ կանխաւ ուղղեալ հրաւէրին համաձայն՝ այսօր, միջօրէին, Պատրիարքարանի մէջ փառաւոր սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Երուսաղեմայ կառավարիչ Րէշատ փաշայի․ Ն․ Վսեմութեան հետ հրաւիրեալ էին նաև քաղաքին զինուորական հրամանատար Բիւլթէմ փաշա, գատը Հաֆիզզատէ Մուհամմէտ Սամիհա էֆէնտի, մուհասեպէճի Քէմալ էֆէնտի և Խարբէ Մէճլիսի անդամներէն Սէֆիրիատէս էֆէնտի․ Հրաւիրեալք Պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ պատուասիրուելէ յետոյ, առաջնորդուեցան ի ճաշարանն․ Սեղանի բազմեցան նաև Գեր․ Տ․ Երեմիա և Տ․ Խորէն արքեպիսկոպոսունք, Տ․ Աստուածատուր, Տ․ Սահակ եպիսկոպոսունք, Տ․ Ղեւոնդ վարդապետ, Յովհաննէս էֆէնտի Թորոսեան և այլք․

Ճաշմասնեայ առաջին բաժակը լեցուած պահուն, Ամեն․ Տ․ Յարութիւն Պատրիարք յոտին կանգնելով, թուրքերէն հակիրճ այլ ընտիր ատենաբանութեամբ մը ի վեր հանեց Վեհ․ Սուլթանի հայրական հոգածութիւնն ու շնորհներն Երուսաղեմի մէջ Հայոց սեփհականութեանց և իրաւանց պաշտպանման համար, ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն․ Կ․ Վեհափառութեան արեւշատութեան և օսմանեան կայսրութեան անսասան պահպանման ու բարգաւաճման համար․ յետ որոյ բաժակ առաջարկեց Օգոստափառ Սուլթան Համիտ Բ․ կայսեր կենաց․ Բոլոր սեղանակիցք՝ որք յոտնկայս ունկնդրած էին այս բանախօսութեան՝ իրենց բաժակները բաղխեցին կառավարիչ փաշային ու Պատրիարքին բաժակներուն «Փատիշահըմըզ չօք եաշա» գոչելով արտասանելով․ Քիչ վերջը, Տ․ Յարութիւն Պատրիարք վերստին խօսք առնելով, երկրորդ բաժակն առաջարկեց Րէշատ փաշայի կենաց․ Ն․ Վսեմութիւն շնորհակալութիւն յայտնելով, ինք ևս իր կողմէ բաժակ առաջարկեց Պատրիարքին կենաց, համակրալից խօսքեր ուղղելով Ն․ Սրբազնութեան․ Վերջին բաժակ մըն ալ առաջարկուեցաւ գատը էֆէնտիին, հրամանատար լիվա փաշային և միւս երկու հրաւիրելոց կենաց, յետ որոյ հիւրերն առաջնորդուեցան ի դահլիճն, ուր ժամու մը չափ մեծարուելէ յետոյ, մեկնեցան, շնորհակալութիւն յայտնելով իրենց եղած սիրալիր հիւրընկալութեան համար․»

Տր․ Վահրամ Թորգոմեան վաղը կը մեկնի ի Բարիզ, ուր, Արուեստահանդէսն այցելելէ զատ, ներկայ պիտի գտնուի Դարմանաբանից Համաժողովոյն (Congrès de Thérapeutique), և Բարիզի Ազգային Մատենադարանին մէջ խուզարկութիւններ պիտի կատարէ հայ բժշկական ձեռագրաց վրայ որք կը գտնուին անդ․ Յարգոյ բժշկին ուղեւորութիւնը պիտի տեւէ երկու ամիս․

Ամերիկեան լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ Պ․ Մ․ Ն․ Պօյաճեան, որդի մայրաքաղաքիս բողոքական համայնութեան ազգապետ Աղն․ Յակոբ էֆ․ Պօյաճեանի, բժշկի և վիրաբոյժի վկայական ստացեր է Գօլոմպիա համալսարանէն․

Շվէյցարիայի Ժընէվ քաղաքէն մեզ գրում են․ «Այս տարի այստեղ էլի երկու հայուհիք եկան բարձրագոյն ուսում ստանալու․ այժմ Շվէյցարիայում բարձրագոյն ուսում են ստանում հետեւեալ հայուհիները․ Տիկին Վարդանեան Նազարբէկեան (թիֆլիսեցի), օր․ Յակոբեան (տրապիզոնցի, ուսում է առել Թիֆլիսում), օր Թադէոսեան (թիֆլիսեցի), օր․ Քալանթարեան (աստրախանցի), օր․ Բանանեան (մոսկվայեցի) և օր․ Ամարեկեան (շուշեցի)․ Հաղորդելով այդ տեղեկութիւնները մեր թղթակիցը աւելացնում է․ «Ինչ կարծիք որ այդ թիւը շատ չնչին է, և ցանկալի է, որ այստեղ բարձրագոյն ուսում ստանալու համար եկող հայուհիների թիւը մեծանայ․» (Մշակ)

Հրատարակուեցաւ Հանդէս Ամսօրեային յուլիսի թիւն, հետեւեալ պարունակութեամբ․

Բանասիրական․—Հետազօտութիւնք նախնեաց ռամկօրէնին վրայ։—Պատմական․—Լէոնարդոս տա Վինչի ի Հայաստան։—Կենսագրական․—Գրիգոր Սիմոնեան (Պատկեր)—Մատենախօսական․—Առաքել Դավրիժեցի։—Բանասիրական․—Առասպել։—Տնտեսական․—Ամերիկեան դժբախտութեանց անմիջական դարմանը։—Բժշկագիտական․—Պաղատու ծառոց պտուղը բազմացնելու կերպ։—Ելակի մշակութիւն։—Մոաէրունեցուկներն անփոյթ ընել։—Ցախնթը բազմացնել սերմով։—Բարոյական․—Խաչ և ծափ․ (Վերջին ժամանակներէ վէպ մը․—Նորալուրք։—Տնտեսական․—Մանրալուրք․—Բազմաքեան Տեսութիւն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Վանայ վճռաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ Պաղտատի վճռաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Օսման էֆէնտի․

Վանայ վճռաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Ալի Խալիլ էֆէնտին ալ նոյն պաշտօնով փոխադրեցաւ ի Պաղտատ․

Պէյրութի նահանգին թղթակցութեան նախորդ տնօրէն Ծիւրբէթ էֆէնտի նոյն պաշտօնով ի Պրուսա փոխադրեցաւ․

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ

Միլան թագաւորը չորեքթ օր կայսերական շոգեմակոյկով մը Պոսֆորի կզզեակը գնաց, Բէյքոզի դիմաց, զբօսնորդութիւն ընելու համար․ Մրրիկին յանկարծակի վրայ հասնելով, թագաւորն ապաստանեցաւ Բէյքոզի նաւահանգիստը․ Ծովափան վրայ գտնուող զբօսարանի հրաշալի տեսարանն հաճոյ լինելով իրեն, Ն․ Վեհափառութիւն հրամայեց որ իրեն նախաճաշը պատրաստուի այդ զբօսարանի միջոց պատշգամին վրայ․

Նախաճաշէն յետոյ թագաւորն և իր ուղեկիցք Բէյքոզի գիւղը գնացին, ուր Ն․ Վեհափառութիւն եռանդագին ընդունելութիւն մը գտաւ տեղական իշխանութիւններէն և բնակիչներէն․ Կայարանին առջեւ կանգնած էին գիւղին քահանայներն և յոյն վարժարանաց երկսեռ աշակերտք, դափնիի ճիւղեր ի ձեռին և երգեր երգելով․ Թագաւորն ընդունուեցաւ Գարթալի կառավարչէն, որուն կ'ընկերանային տեղւոյն պաշտօնեայք և հեծեալ ոստիկանաց ջոկատ մը․ Միլան թագաւորը ֆէս դրած էր․ Երեք ժամ անդ մնալէ յետոյ, Ն․ Վեհափառութիւն իր ուղեկիցներուն հետ շոգեմակոյկ նստաւ Թէրապիա վերադառնալու համար, Բէյքոզի ձկնորսներուն քանի ոսկի և գիւղին [illegible] ալ չորս ոսկի պարգեւելէ յետոյ․

Միլան թագաւոր երէկ շոգեմակոյկով մը Բուժէրի Գաւաք գնաց, և այն կողմեր մինչեւ երեկոյ որոշ պարապելով, Թէրապիա վերադարձաւ․ Ի Բուժէրի Գաւաք Ն․ Վեհափառութեան ժամանման և մեկնման միջոցին պէտք եղած մեծարանքներն եղան քաղաքային և զինուորական իշխանութեանց կողմէ․

Ի ՆԱՅՍ․ ՊԱԼԱՏ

Միացեալ-Նահանգաց նոր դեսպան Պ․ Սոլոմոն Հիրշ այսօր պատիւ կ'ունենայ ներկայանալու Վեհ․ Կայսեր, մատուցանելու համար իւր յանձնարարագիրը․

Պ․ Սոլոմոն Հիրշ քանի մը օրէն արձակուրդով կը մեկնի մայրաքաղաքէս, երթալ բերելու համար իւր ընտանիքը․

ԲՆԻԿ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

Վեհ․ Սուլթանին հայրական հոգածութիւն մը ցոյց կուտայ իւր ընդարձակ Տէրութեան այլ և այլ մասանց բնական և արհեստական արտադրութիւններն իւր աչքով տեսնելու, գնահատելու և համեմատելու․

Արդէն մի քանի նահանգաց բերքերէն և արհեստական նիւթերէն շատ մը նմոյշներ կայս․ Պալատ ղրկուած են, ըստ պատուէրի կայս․ Պալատան ընդհանուր քարտուղարութեան․

Սուրիոյ պաշտօնաթերթն ևս կը ծանուցանէ թէ, նմանօրինակ պատուէրի մը համաձայն, Սուրիոյ նահանգին մէջ մետաքսէ, բամպակէ, բուրդէ և այծեմազէ ([illegible]) հիւսուած զանազան կերպասներէն երկերկու ծրար և Սուրիոյ այլ և այլ արմտիքէն և ընդեղէններէն երկերկու դրիւ կայս․ Պալատ ղրկուած են վերջին օրերս․

ԹԱՍՖԻՅԷ

Նախարարաց խորհրդոյն կիւրակի աւուր նստին մէջ, վերջնապէս հաստատուեցաւ Թասֆիյէի թուղթերը կալուածատրոց փոխարէն ընդունելու ծանուցեալ որոշումն, և նպաստաւոր տեղեկագրով մը հաղորդուեցաւ կայս․ Պալատին․ Նախարարաց խորհուրդը նոյն նստին մէջ քննեց նաև Տախիլիէի փոխառութեան տոկոսեայ և գլխամասին յատկացեալ 60,000 ոսկւոյ մաքսային տարեկան հասոյթը դրամագլխոյ վերածելու ծրագիր մը․

ԱՐԱԲԻԱ

Եմէնի կուսակալութեան Ասիր գաւառին մէջ զինուորական և քաղաքային վարչութիւնք ժամանակէ մ'ի վեր կազմալուծեալ վիճակի մէջ գտնուելով, քննելու և այս անկարգութեան հեղինակներուն նկատմամբ պէտք եղած տնօրինութիւններն ի գործ դնելու պաշտօնով զինուորական քննիչ մարմին մը ղրկուած է կուսակալութեան կողմէ․

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Տէրքոսեան ջրի ընկերութիւնը, ի դիւրութիւն Վոսփորի գիւղադնացներուն՝ որոնց Օրթագիւղէն սկսեալ վեցամսեայ բաժանորդագրութիւն տալ այն անձանց, որք գեղջիկ եղանակին միայն կը բնակին ի Վոսփոր․ Բայց սակի, սպառման յաւելմանց գինն, որ մինչեւ այժմ չորս ղրուշ էր խորանարդ մեթրին համար, վաճառման փարայի պիտի իջնցուի ի այս նոր բաժանորդաց համար․

ՀԱԼԷՊԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Այնթապէ կը գրեն մեզ յունիս 8 թուականաւ․

Հալէպի կուսակալ Վսեմ․ Հասան փաշա, նահանգին մէջ շրջան մը կատարելու սկսած լինելով, տասն օրէ ի վեր կը գտնուի յԱյնթապ․ Ն․ Վսեմութիւնը մերժած էր ո՛ և է հանդիսաւոր ընդունելութիւն, հետեւաբար իւր մուտքը տեղի ունեցաւ անձայն և անշշուկ․ Վսեմ․ կուսակալը մանրակրկիտ քննութիւններ կը կատարէ կառավարական պաշտօնատանց, հասարակութեան գործոց, արհեստաւորաց, վաճառականաց և այլոց նկատմամբ և յատուկ հոգածութեամբ կը հաճի լսել ամեն ներկայացեալ խնդիր․ Ն․ Վսեմութիւնը, իբրեւ նախորդ կուսակալ Վանայ, մասնաւոր հետաքրքրութիւն կը տածէ Վեհ․ Կայսեր Հայ հպատակաց մասին․ Յայտնի չէ թէ որչափ պիտի վայելենք մեր Վսեմ․ Հիւրին ներկայութիւնն յԱյնթապ․ թուի սակայն, թէ շուտով պիտի մեկնի ի Հալէպ, ուր կարեւոր խնդիրներ կ'արգիլեն առ այժմ իւր այցելութիւնն ի Մարաշ․ Մարաշէն միւթէսարրըֆ Վսեմ․ Տեւֆիք փաշա, Մեծ․ Գէորգ էֆ․ Մուրատեան և այլ երեք հրաւիրակներ կը գտնուին հոս մի քանի օրէ ի վեր, ի պատիւ Վսեմ․ կուսակալին․

ԼՈՒՍՆԻ ԽԱՒԱՐՈՒՄՆ

Յառաջիկայ յուլիս 1/13 ին, լուսնոյ մասնակի խաւարում տեղի պիտի ունենայ, տեսանելի ի Կ․ Պոլիս․ Խաւարումը պիտի սկսի երեկոյեան ժամ 9․39 ին (Ր․ Ե․), իսկ ժամ 10․50 ին խաւարումն իւր ծայրագոյն աստիճանին պիտի հասնի, և կէս գիշերին պիտի աւարտի․

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Սէրէզէ կը գրեն թէ բաւական ժամանակ առաջ երկու պուլկար հրոսախումբեր, Ակօ Միլիօ անուն աւազակապետին առաջնորդութեամբ, կ'արշաւէին Մէնէլիքօի գաւառն և բազմաթիւ չարագործութիւններ ի գործ կը դնէին անդ․ Վերջերս աւազակները մտած էին Քրնօվօ գիւղն և յափշտակած էին Եանի Երեցը․

Անմիջապէս զօրքեր ղրկուեցան աւազակաց ետեւէն և ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ․ աւազակներէն հինգն, ընդ որս և Միլիօ աւազակապետն, սպանուեցան․ Զօրաց կողմէն զօրայ մը, ենթասպայ մը և վեց զինուոր սպանուեցան․ Հրոսախմբին մնացեալ մասը, զօրքերէն հալածուելով, ապաստանեցաւ ի Պուլկարիա․

Ճրամայի կառավարչին մէկ հեռագրոյն համաձայն, յափշտակեալ երէցը խողխողուեր է պուլկարական սահմանագլխին մօտ․

ԱՊՏԻՒԼ ՄԷՍԻՀԻ ԴԱՏԸ

Երէկ, կէսօրին, Ապտիւլ Մէսիհի դատին առթիւ Անգլիական հիւպատոսական դատարանը վերստին ի նիստ գումարելով, նախագահ դատաւոր Պ․ Դարինկ ատենին խնդրոյն նկատմամբ երկուստեք թէր ու դէմ յառաջ բերուած փաստերն․ Ապա, երդուեալք իրենց խորհրդակցութեան սենեակն առանձնանալով, իբր մէկ քառորդ ժամ խորհրդակցելէ յետոյ վերադարձան և իրենց դատավճիռը (verdiet) արտասանեցին․

Ըստ երդուեալ դատաւորաց, ծիւղանի Միթհըլյան Ապտիւլ Մէսիհ չէ կրցած ապացուցանել իւր յանկութիւնն իբր հօրեղբօրորդի հանգուցեալ Անթոն Եուսուֆ Ապտիւլ Մէսիհի․

ՍԿԻՒՏԱՐ

Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Սկիւտարի Ենի-Մահալլէի մեծ հրդեհէն այրացաւեր մնացեալ տեղերուն վրայ փայտաշէն տուներ շինելու կառավարական թոյլտուութիւն եղած է ա՛յն պայմանաւ որ ամեն տուն հրդեհէ յատուկ պատ մ'ունենայ․

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երկուշաբթի օր ի Պէյլէր տեղի ունեցաւ Բարձր Մեծ-Եպարքոսին որդի և Կեփալոնիւ կառավարիչ Հալմէթ պէյի նշանախօսութիւնն ընդ դստեր Հագգը պէյի, անդամ առեւտրական ճիւղին վճռաքննիչ ատենին․

ԵՂԵՌՆԱԳՈՐԾ ԱՏԵԱՆ

Ալիքսան անուն անձն, որ ամբաստանեալ էր Մինցի Մանուկ անուն անձը վիրաւորելուն համար, երէկ Եղեռնական ատենին առջեւ դատուելով, եօթնամեայ շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեցաւ․

Երէկ նոյն Ատենին առջեւ դատուեցաւ նաև Ճիվան անուն անձն, որ ատրճանակ պարպած էր Մարիքօ անուն կնոջ վրայ, և չորս ամսուան բանտարկութեան դատապարտեցաւ․ Այսչափ ժամանակէ ի վեր արդէն բանտարկեալ գտնուելով, արձակեցաւ․

Պաղտատի կուսակալ Մուսթաֆա Ասըմ փաշա, որ կը շրջէր Գէրպէլայի կողմերը, Պաղտատ վերադարձած է վերջին օրերս․

—Ի Թէրսաղէն, երկուշաբթի գիշեր, գողեր մտան Խնայողութեան Սնտուկի վարչութեան անօրէն Սիւպայի գատէ Սիւլէյման պէյի տունը, բայց Պէյլէրպէյիի և Սկիւտարի ոստիկանութեանց աչալուրջ խուզարկութեանց շնորհիւ, գողերէն մին և գողօնին մէկ մասը ձեռք ձգուեցան․

—Երկուշաբթի գիշեր ի Մեծ կղզի Լատայի պողոտային վրայ Մկրտիչ Մուրատեան և Գրիգոր Լէֆէնտիններուն իրարու կից տուները գողեր մտնելով, արծաթեայ անօթներ գողցան․ Այս դէպք կղզեցոց երկիւղ պատճառեց այն պատճառաւ մանաւանդ որ գողերն հոն թողած էին իրենց արհեստին վերաբերեալ քանի մը նորակերտ գործիք, մինչ այսպիսի դէպքեր դրեթէ անլուր են ի Մեծ կղզի․ Հետեւապէս, կ'ըսէ Թէրճ․ Հագիգաթ, գողերը ձեռք ձգելու համար կղզեցիք բարձրագոյն պաշտօնէութեանց դիմել կը խորհին․

—Սուրիոյ պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Նասրէտտին Շահին հօրաքոյրը Գամէր-իւս-Սալթանա ի Հիճազ ուխտի երթալու համար Պաղտատէն Շամ կուգայ․

—Պէյրութի Էլ-Պէշիր արաբերէն լրագիրն, որ անցեալներն անպայման կերպիւ դադարման դատապարտուած էր, վերստին հրատարակման թոյլտուութիւն ստացաւ․

—Օսմ․ Կայսերական Պանքայի ընդհանուր հաշուեքննիչ Սըր Ֆրէտէրիք Սմայդ և կինը նախընթաց իրիկուն Եւրոպեան կառախմբով Բարիզ ուղեւորեցան․

—Մայրաքաղաքիս գերմանական հիւպատոս Պ․ Կրավիճ ևս երէկ իրիկուն նոյն կառախմբով Գերմանիա մեկնեցաւ․

—Իշխանուհի Աննի տը Լիւզինեան փոքր գրքոյկ մը հեղինակած է, [illegible] անուամբ․ Գիրքն հասած է ի Պոլիս․

—Նէշէթ պէյ, որ շատ կարեւոր պաշտօններ վարած է օսմանեան կառավարութեան զանազան ճիւղերուն մէջ և դեսպան եղած է յԱթէնք և ի Պերլին, մեռաւ կիրակի օր․ Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ կայս․ Անձնական Գանձուն ծախիւք․

—Պրուսէլի Ռէֆօրմ լրագրին Թուրքիա մտնելն արգիլուեցաւ․

—Աքսարայը Ալի Րիզա պէյի ազգական Այիշէ հանըմին տունը հին գող մը մտնելով, յաջողեր է բաւական բան գողնալ և փախչիլ․

—Պավիերայի արքայական պահակազօրաց նուագախումբն սկսած է նուագահանդէսներ տալ Բերայի Թաղապետական Թատրոնին մէջ․

—Տրապիզոնի հեծեալ ոստիկանութիւնը, որ նահանգին մէջ կը հալածէր Լազ օղլու Իսմայիլ և Մէհմէտ անուն երկու աւազակներն որք վերջերս սպաննած էին Կիւմիւշ Հանէի բնիկ մը և բազմաթիւ աւարառութիւններ ի գործ դրած էին, յաջողեր է սպաննել Իսմայիլը և ձերբակալել Մէհմէտը․

—Ֆրանսայի ոստիկանութիւնը Պորճան գիւղին մէջ ձերբակալեր է հինգ աւազակներ որք իրենց աւարոք ծանրաբեռնեալ ի փախուստ կ'աճապարէին․

—Բաղէշի պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ այն կողմերն ապստամբող Չէրքին օղլուլար անուն հրոսախմբէն մէկը բռնուած է և միւսներն ալ կը հալածուին․

—Սելանիկի նախկին կուսակալ Միւշիր Հասան Թահսին փաշա մեռաւ․

—Արշիպեղագոսի կուսակալ Աքիֆ փաշա Միտիլլի գացած է․

ՕՍՄ․ ԿԱՅՍ․ ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ Արեւելեան երկաթուղեաց յառաջիկայ վիճակահանութեան համար Բոնտերը կրնայ դնել Օսմ․ կայս․ Պանքային ի Ղալաթիա, ժամ 10 էն մինչեւ 3 ½․

Կ․ Պոլիս, 1 յունիս 1889

ԿԱՐԵՒՈՐ ԿԷՏԸ

Կենաց ապահովագրութեան օգտակարութիւնն այժմ քաջ հասկցուած է նախահոգ մարդոց մեծամասնութենէն, և խնդիրն հիմայ կը մնայ միայն Ընկերութեան մը ընտրութեան․ Այս մասին կրնանք լաւ խորհուրդ մը տալ մեր ընթերցողաց, այն է միշտ լաւագոյն ընկերութիւնն առնուլ, այսինքն այն ընկերութիւնն որ ամենէն աւելի ապահովութիւն կ'ընծայէ․ Այս ապահովութիւնք կը գտնուին դրամագլխին մէջ, պահեստին մէջ, արժէքթղթոց գնոյն մէջ, շահարաժնին մէջ, գործառնութեանց քանակութեան մէջ, ի մի բան ընկերութեան մը բարգաւաճումը ցոյց տուող բոլոր բաներուն մէջ․ Արդ, **ԽԱՐԻՍԽՆ** յարմարագոյն է այս մասին և գերազանցապէս իր վրայ կը միացնէ այս բոլոր պայմանները․

Աւելին կայ․ [illegible] իրագործած կարեւոր շահերուն շնորհիւ, բաղդ մըն է մասնակցիլ նորա շահերուն կա՛մ իբր բաժնետէր կա՛մ իբր ապահովագրեալ․

Կենաց ապահովագրութիւնը նախատեսութիւն մը ըլլալով, պէտք է նախատեսութեամբ ալ վարուիլ և լաւ մտածել ընկերութեան մը ընտրութեան վրայ․

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԱՌ ՕՐԻՈՐԴՍ

Ընտիր տպագրութեամբ և անգլիական շքեղ կազմով, հրատարակուեցաւ երկրորդ մասն «Ընկերային Նամականւոյն», ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԱՌ ՕՐԻՈՐԴՍ, բարոյացուցիչ և հրաշանգիչ գործ ամերիկացի ընկերաբանին՝ Տիմոթէոս Թիթքոմի, որ արժանի է ամեն երիտասարդաց և ամեն երիտասարդուհեաց համակիր ընթերցման․ Կատարեալ վստահութեամբ կը յանձնարարուի ընտանեաց հայրերուն ու մայրերուն և դաստիարակաց ու դաստիարակուհեաց մտադրութեան, թէ՛ իբրեւ բարոյական և թէ՛ իբրեւ գրական երկ մը, աշխարհաբար խնամեալ թարգմանութեամբ․ Պարզ կազմուածին գինն է 5 ղրուշ, ոսկեզօծին՝ 7 ղրուշ․ Կեդրոնատեղին Արամեան գրատուն․ Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով․ Երրորդ հատորն ալ ի մօտոյ կը յանձնուի մամլոյ․ 505 5—5

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 21 յունիս
Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պահանջի)		109 7/8
3 » » » (վճռելին)		109 1/2
3 » Բարիզի » (պահանջի)		22 97 1/2
» » » (վճռելին)		23 5

Օսմանեան Քոնսօլիտէ

Երեք երեկոյ գոց․ (Միաց․ Ս․ Սէրի		17 30
Առաւօտեան գոցուելէն վերջը	»	17 30
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17 28
Կէս օրին	»	17 26

ԻՍԹԻՔՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երեք երեկոյ	45 10
Այս առաւօտ	45 10
Կէս օր	45 5

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A․ Սէրի	28 50
»	B․ »	16 25
»	C․ »	17 28

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Ռէժի ժէնէրալ	Անգլ․ Լր․	4 24
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ․ »	9 13
Պանք տը Գօնս	»	7 14
Սոս․ Ժէն․ է մպէրիօր	»	4 33
Թրամուէյ	»	460
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր․	61
Օթլիկամպօն տը Բրիքէթէ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լոթէրիի	»	104

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ․	100
20 Ֆրանքնոց	…	88
Անգլիական ոսկի	…	110 16
Իմբէրիալ	…	90 20
Քրօնիզ	…	51 8
Պուլսի Թղթադրամ	…	8 86
» արծաթ	…	77 25
Մէճ․ արծաթ․ (տարր)	…	108 26
Վեցնոց	…	104
Հինգնոց	…	104
Մէթալլիք	…	102
Թաւաքքիք	…	11 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 2 Յուլիս ժամ 5 վայր․ 15 երեկոյ

Անգլ․ Քօնսօլիտէ		98 5/8
Օսմ․ »	Սէրի Դ․ բացուեցաւ	16 1/8
» » »	գոցուեցաւ	16 3/16
» » »	Ա․	28 1/2
» » »	Բ․	16 1/2
» » »	Գ․	16 1/8
Օթօման 1871		91 1/2
Փոխառութիւն 1877		99 1/2
Պանք Օթօման		10 1/4
Ռուսական փոխառ․ 1873		100
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)		90 1/8
» առանձ․ (Բրիվիլէժիէ)		103 5/8
Տայրա Սանիէ		83 7/8
Տօմէնիայ փոխառ․ Ռօչիլտ		102 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 374

Վիեննա, 2 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 40
Օսմանեան երկաթուղի	32 20
» Լէժիի բաժնեթուղթք	110

Բարիզ, 2 Յուլիս ժամ 3 վայր․ 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	104 52 1/2
» » 3 %	84 15
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ․ բացուեցաւ	16 15
» » » գոցուեցաւ	16 17 1/2
» » » Բ․	16 20
» » » Գ․	16 25
Օսմանեան երկաթուղի	61 25
» Լէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	518 75
Գրէտի Լիոնէ	668 75
» Ֆօնսիէ	1316 25
Գոնդուառ տ'էսգոնթ	97 50
Սուէզի ջրանցք	2346 25
Ռուսական 5 % 1877 թ․	— —
Իտալական Ռանթ	96 92 1/2
Սպանիական (արտաքին)	75 5/8
Եգիպտական միացեալ	454 37 1/2
Բրիօրիթէ թիւրք	448 75
Հելլենական 5 %	475
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 17

Իսմայիլիա, 2 յուլիս

Յունիս 21էն 30 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւուց թիւն է 84 և տասնօրեայ հասոյթը 1.650.000 Ֆրանք․

Le journal AREVELK est mis gratuitement à la disposition des visiteurs de l'Exposition Universelle de 1889 à Paris, au bureau de Renseignements Commerciaux, à la Section des Colonies françaises, Esplanade des Invalides.

ՓԻԼԻՊԷԻ ԱԶԳ․ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Մօտերս դէպ յԱրեւելեան Ռումէլի զբօսական պտոյտ մ'ընելով մի քանի օր անցուցինք ի Փիլիպպէ, ուր առիթ ունեցանք այցելելու Հայոց եկեղեցին ու աղջկանց վարժարանն՝ որ սրբավայրին կից կը գտնուի․ Անդ տիրող մաքրութիւնը, կանոնաւորութիւնն և ուսմանց մէջ աշակերտուհեաց ըրած յառաջդիմութիւնն այնքա՛ն ախորժ ու սփոփանք պատճառեց մեզ որ մտադրեցինք, մեր վերադարձին, Արեւելքի միջոցաւ յայտնել մեր գոհունակութիւնն ի քաջալեր վարժարանի հոգաբարձութեան եւ մանաւանդ վարժուհւոյն Օրիորդ Ե․ Գինեպանեանի որ այնքան արդիւնաւէտ ու արժանապէս կը վարէ իրեն վստահուած այդ փափուկ պաշտօնը․ Ըսենք նաև՝ որ Օր․ Գինեպանեան մի՛ն է Դպրոցասիրաց Ընկերութեան շրջանաւարտներէն, բան մը որ ոչ նուազ պատիւ կը բերէ սոյն ազգօգուտ Ընկերութեան և անոր հոգին եղող Վսեմաշուք Տիկին Տիւսաբ փաշայի որ այսպէս իւր գաղափարները գործնականապէս ալ յառաջ կը վարէ, ցոյց տալով թէ իւր յայտնած ու քարոզած սկզբունք եղջերուաքաղներ չեն․

ԻՍԿՈՒՀԻ ՀՈՎՈՒԵԱՆ

Յունիս 14, Բերա

ՃԱՀԼԱՄԵԱՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Նուագահանդէսի ջատագովները կիրակի օրը իրենց գաղափարին յաղթութեան մի օրը կրնան տօնել․ Ամրան տօթագին օր մը՝ երբ 500 հոգի փակ տեղ՝ բազմաթիւ կազերու ջեռուցած օդին մէջ հալուքել, և որ աւելին է, մինչեւ ցաւարտ ամիրոփ պահել, նուագահանդէսին նորերս մեր մէջ ստացած ժողովրդական զօրութեան բաւական ապացոյց մըն է, մանաւանդ երբ ի նկատ առնումք թէ մէկով չ'շատանալով, երկու նուագահանդէս պահանջեցին․․․ և ստացան — զի յայտագրին մէջ գտնուած մէկն մի նուագը [illegible] մի եւս տալ ստիպեցին, հաւասար պատիւ ամէն նուագաց ալ․ հաւասարութիւնը դարուս պանծալի սկզբանց մին չէ՞․ Սակայն մարդուս աչքէն չ'ելներ այդ՝ երբ երաժշտութեան յայտագրին մէջ գտնուած 11 նուագներն ալ հաւասարապէս մելամաղձիկ, զգայուն (sentimental), մեղկ նուագներ լինին, Հօրոցեանի նուագած scènes de Ballet de Bèriot ի բաղձացեալ բացառութեամբ․ Մինչդեռ եթէ աշխոյժ, կորովի և սթափիչ եղանակներ դրուած լինէին ընդ մէջ՝ գեղարուեստական տպաւորութիւնը աւելի կատարեալ կը լինէր․ Բայց ուրիշ կողմանէ, այդպիսի կատարելութիւն մը կրցանք վայելել, հայ բառերով լսելով նուագահանդէսի մէջ երգեր, որք երաժշտութեան և իմաստին երկպատիկ ազդեցութեամբ շա՜տ մօտէն, շա՜տ խորէն յուզեցին մեր սիրտը, որպէս եւ բոլոր ունկնդիրներունը, ելեքտրական ներգործութեամբ մի զգացման վրայ լարելով նոյն վայրկենին համայն սիրտերը, զի այն լեզուով է որ ամէն օր արտայայտութիւն կը գտնեն մեր սիրտն ու հոգին․ Ա՛հ, երբեք երաժշտական գործի մը չ'պիտի կրնայ այնպէս գրաւել և գերել մարդուս սիրտն որպէս այն գերահրաշ գործին զոր իւր նմանն իւր կուրծքին մէջ կը կրէ —սակայն պայմանաւ որ Շահլամեան մը լինի այն․ Իրաւ կը համոզուի յանժամ մարդ թէ գերագոյն պարգեւն է ձայնն զոր երկնից ձեռքն է շնորհել մարդուս․ Դիւրին է արուեստագէտ կերպարանիլ և դիտել տալ թէ Շահլամեանի երգեցման մէջ գաչնէն առուրն անցած միջոցին շա՛տ հակադրութիւն կայ և չէ ըստ բաւականի ստրինձնաւոր ու մեղմասահ, թէ պէտք կայ ձայնին մէն մի խաղը, ստորին թէ վերին, ծայրագոյն ողորկութեան, հաւասարութեան հասցնելու, և ձայնին վրայ կատարեալ իշխեցողութիւն ստանալու ․․․ բայց մեզ անկ է միայն երթալ, լսել, վկայել թէ tenoro robusto ի չքնաղ ձայն մը ի յայտ եկած է ի մեզ, որուն նմանը չեմք ունեցած երբեք, և շատ քիչ ունեցած է Եւրոպա․ Անտեղի է ուրեմն ուրիշ դիտողութիւն երբ ամենուս գիտցած բանն է թէ Շահլամեան կ'երթայ Իտալիա որպէսզի Արուեստը իւր կատարելագործման կնիքը դնէ այս հրաշալի ձայնին վըրայ, որ զի մը անշուշտ անթիւ երկրպագուներ պիտի ունենայ հին ու նոր Աշխարհի երաժշտապաշտ ազգաց ու ազանց մէջ, և նախանձաբեկ պիտի ընէ այժմու աստղերը՝ արեւու նման ծագելով։

Եւ պէտք է գիտնալ որ Շահլամեան թէպէտ իր ձայնին բարեփոխութիւն պիտի ընդունի Իտալիայէն, բայց իր անուան բարեփոխութիւն չ՚ընդունիր բնաւ, որպէս սովոր են երգեցողք ընել յԵւրոպա, Իտալիոյ մենաշնորհ եղած երգեցողութեան արուեստին մէջ իտալակերպ անուան մը ազդեցութեան ապաւինելով. Շահլամեան կը մնայ միշտ Շահլամեան։

Ուրիշ յայտնութիւն մը եղաւ մեզ համար Սըվաճեան, մանաւանդ երբ լսեցինք թէ իր ինքնաստեղծ վալսը չորեքսաամեայ մատաղ հասակին մէջ յօրինած է— ստուգիւ պարծանք մը իրեն՝ քանի որ Հօֆմանի և Հէկնըրի պէս մատաղատի կանխահաս երաժիշտք նորութեանց կարգն են այժմ յԵւրոպա։ Պէտք է աւելցնել նաև որ շատ կանխահասներու պէս կիսկատար չէ մնացած իր զարգացումը։ Ապացոյց՝ նրբութիւնն որով նուագեց Շուպէրթի Impromptuն, իսպառ ածելով անոր բանաստեղծական բոլոր գեղն ու գերաշխարհիկ փափկութիւնն։ Իրաւունք ունին ճշմարիտ արուեստասէրք յատուկ խանդով մը յարելու այս տարփելի հեղինակին որուն երաժշտութեան մէն մի ոսկեղէնիկ տողը՝ Պոլիս ընդհանրացած թեթեւ երաժշտութեան հատորներ կ՚արժէ, և որուն symphonieներուն մէջ Անաւարտն անգամ իբր աննման նշխար մը կը յարգուի յԵւրոպա։ Եթէ կայ աննըպաստ դիտողութիւն մը, այն ալ սա է թէ Սըվաճեանի նուագելու կերպն աւելի տպաւորութիւն պիտի գործէր հիւրասըրահի մը քան մեծ թատերասրահի մը մէջ, ուր նուագման համար փափկութեան հետ զօրութիւն ալ անհրաժեշտ է։ Սակայն յայտնի է թէ անթերի գործի ոչ նուազ անհրաժեշտ է, և մեզ ըսին թէ նուագահանդէսին մէջ գործածուած դաշնակն անթերի լինելէ հեռի էր։

Թերեւս նոյն աննպաստ պայմանին մէջ կը գտնուէր և Սինանեան, վասն զի Տանքլայի rêverieն նուագելուն եթէ նայուի հարկ կը լինի շատ չափաւորել յոյսը որ դրուած է իր վրայ։

Հոգացեան հազիւ կը դպի ջութակին և մարդ կ՚զգայ որ իր դիմաց կը գտնուի երաժշտութեան սիրատարփ հոգի մը, որ նորա նուագած միջոցին յակամայս ունեցած շարժմանց մէջ իսկ երեւան կուգայ։ Վստահ եմք որ եթէ չ՚յաջողի նա գոնէ ընել պահանջոտ ունկնդիր մը, ճաշակի կամ զգացման պակասութիւնը չ՚պիտի լինի պատճառ, այլ նուագին արուեստական դժուարայաղթ կէտերը։

Օգոստինոսեան մեծ զոհողութիւն կ՚ընէ արդէն երբ յանձն կ՚առնու Շահլամեանի հետ նոյն նուագահանդէսին մէջ լսելի ընել իր ձայնը։ Շատ քիչ ձայներ կը գտնուին այսօր որ պէտք եղածին չափ պայծառ, զօրեղ կարենան երեւիլ երբ ի համեմատութիւն գան Շահլամեանի վեհափառ ձայնին հետ։ Բայց ամէն համեմատութիւն ի բաց մերժելով, Օգոստինոսեան արուեստագէտի մը պէս կը գործածէ իր ձայնը որ զգացում կը կրէ իր մէջ, թէպէտ երբեմն չափազանցեալ զգացում, աւանդական տեսակէն։

Ինչ որ ալ լինի, մեծ ուրախութիւն է մեզ և ամբաւ շնորհակալիք կը պարտիմք Քնար ընկերութեան որ երաժշտութեան ամէն ճիւղերու մէջ պատուական տարրեր ի մի բերելով գրգիռ կը լինի մեր մէջ զարգանալուն այս նուրբ, մաքուր, ազնուարար Արուեստին։

ՓԱՌՆԻԿ Յ.

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵՒԴՈԿԻԱ, 27 մայիս

Քաղաքիս մէջ Ատլիէի ճիւղը, որ ցարդ նախնական դատարան մը [illegible] միայն ունէր, վերջերս նոր ոգի և փայլ կ՚ստանայ շնորհիւ Վեհ. Կայսեր Արդարութեան Օրինաց, զի որոշուած էր վերջերս կազմել քաղաքիս համար վերաքննութեան և Պատժական ատենի դատարաններ, որոց համար անուանեալ էին պաշտօնեայներ, որք կուգան հետզհետէ։ Արդէն ժամանած էր ընդհ. դատախազի օգնականն, անցեալ շաբթու ալ ժամանեց աստ Սղերդէն պատժական ճիւղի նախագահն, [illegible] որ բարի և ազնիւ անձ մը կ՚երեւի։ Սոքա սկսած են ի գործ և կը կազմակերպեն ըստ օրինի իրենց դատարանները։ Քաղաքս այսու առաւելութիւն մը կ՚ունենայ, որ յետ այսորիկ դատերն պիտի վերջանան աստ և ալ եւս դատարկուք չը պիտի հարկադրին երթալ Սեբաստիա, զի նիւթապէս շատ վնասներ կը կրէր ժողովուրդը թէ ճանապարհի ծախսի և թէ զանազան եղանակաց մէջ ճամբորդելու ահագին դժուարութեանց առաջ, որոյ մասին խիստ երախտապարտ կը մնայ Եւդոկիացին առ Կայս. Կառավարութիւնն, տեսնելով որ իր այս կրած տառապանք վերջ կը գտնեն, և իրեն դիւրութիւն կը տրուի իր իրաւունքն յամենայնի պաշտպանել բուն իսկ իր բնակավայրին մէջ։ Աստի ի Սեբաստիա երկու օրուան ճանապարհ է կառքով, իսկ ձիով ատեն երեք օրուան, երբ մէկդի թողումք Ջամը Պէլ կոչուած տեղւոյն թէ ճանապարհի դժուարութիւնքը և թէ ցուրտին աննկարագրելի սաստկութիւնը, որոյ ստորոտը յաճախ ետ կը դառնան կառքեր չը կրնալով անցնիլ այդ տեղերէն, երբ մանաւանդ ձիւն կայ։

Սոյն դատարանաց կազմութեամբ և Վսեմ. կառավարչի աչալուրջ հսկողութեամբ անշուշտ ժողովուրդն յետ այսորիկ աւելի ապահով դիրք մը կ՚ստանայ յանցաւորաց խստիւ պատժուելովն։

Կառավարութիւնն այս օրեր խստիւ կը պահանջէ [illegible] տուրքն երկուց վանուց կողմէն վճարելի, որմէ ազատ էին եղած մեր վանքեր կայսերական բարձրագոյն հրովարտակներով, որք դժբաղդաբար շատ կանուխէն յրած են և այսօր չունի Առաջնորդարանն ի ձեռին։ Երկու վանքեր, որ հազիւ 200 ոչխար ունին, մի քանի տարիներ առաջ ալ դարձեալ Կեդր. կառավարութեան հրամանաց համաձայն այս տուրքէն զերծ կը մնային։ Այժմ Պատր. Փոխանորդ Ս. Հայրն կը բանակցի կառավարութեան հետ և ժողովուրդն յոյս մեծ ունի որ շնորհիւ նորա անդուլ ջանից և պատշաճ դիմումներու մեր վանքեր զերծ կը մնան ըստ առաջնոյն այդ տուրքէն և կը բարգաւաճին։

Անհատական խնդրոց կարգին յաճախ կուգան մարդիկ, որք կ՚ըսպառնան կրօնափոխ լինիլ այլ և այլ բաներէ դժգոհ. զորօրինակ, չքաւորութեան, տրոց, սիրահարութեանց, ընտանեկան գժտութեանց պատճառաւ։ Վերջապէս այն որ բանէ մը դժգոհութիւն կ՚ունենայ և չը կրնար գոհացում գտնել կ՚երթայ կ՚ըսպառնայ Առաջնորդարան կրօնափոխ լինիլ։ Շատեր կը դիմեն Ն. Գերապատուութեան այս եղանակաւ և Ն. Սրբութիւն դարմանելով անոնց ցաւեր առաջքն կ՚առնու կրօնափոխութեանց, բայց շատ անգամ առ ի չ՚գոյէ ազգային դրամոց իր քսակն բանալով աղքատիկ ազգայնոց առաջ։ Երկու ամիս է որ Գեր. Եղիշէ վարդապետ եկած է աստ և կը վարէ ծանր լուծն Եւդոկիոյ Ազգային իշխանութեան և դուլ ու հանգիստ չ՚ունի Ազգ. և անհատական գործոց բարւոք ուղղութիւն մը տալու համար, սակայն Եւդոկիացին ցարդ չ՚է իսկ մտածած նորա նիւթական վիճակին վրայ։ Ն. Գերապատուութիւն նիւթականի խնդիր չը յարուցաներ. և մեր քաղաքացին ալ չ՚ուզեր խառնել այդ խնդիր, միայն անգամ մը վարչական անդամոց նախաձեռնութեամբ թաղականութեանց ու հարուստ դասակարգի ազգայնոց հաւաքում մը տեղի ունեցած է ոչ պաշտօնապէս, իրենց մէջ Առաջնորդարանի ծախուց համար դրամ հայթայթելու նպատակաւ և զանազան եղանակներ խորհուած, սակայն վերջապէս գտնուած են այնպիսի անձինք, որք ըսած են թէ «Մինչեւ որ Երեսփոխանաց ընտրութեան արդիւնքն չը տեսնեմք, չ՚եմք ուզեր մասնակցիլ Առաջնորդարանի ծախուց դրամի հայթայթման», որով ըսել ուզած են որ եթէ իրենք չ՚ընտրուին չը պիտի բոլորին Առաջնորդարանի շուրջ։ Ո՜րքան մի տարօրինակ առաջարկութիւն է սա վեհանձնութեան հակառակ, որ անշուշտ Ն. Գերապատուութեան բնածին հաշտարար ընթացքին իսկ հիմնովին հակառակ է և վիրաւորիչ նորա ազնիւ եւ ընտիր բնաւորութեան։

Նախորդ թղթակցութեանս մէջ գրած էի թէ Հէրէքի ազգայնոց միջեւ ծագած վէճին համար 28 անձինք Սեբաստիոյ կառավարութենէն կոչուած էին, որոց շատեր գնացին։ Այդ վէճ որ ծագած էր իրենց երաժիշտ դասատուին Ճէմճեան Պ. Յակոբի պատճառաւ և Հէրէքն երկու կուսակցութեան, մի կողմն Ապաճեան. Ճէմճեանի պաշտպան և միւսն Տարըճեան, Ճէմճեանէն տժգոհ, այդ վէճն այնքան մեծցած էր, որ տեղւոյս նախկին կառավարիչն քննիչ յղած էր տեղւոյս [illegible] անդամ Աղքատեան Պօղոս էֆէնտին, որոյ քննութեան արդիւնքն եղաւ յանձնժամ Տարըճեաններու եւ բողոքական դասատուի մը բանտարկութիւնը։ Տարըճեանք ընդ երաշխաւորութեամբ ազատելով բանտէն դասատուն կը մնար բանտարկեալ և Ճէմճեան բոլորովին ազատ որ և է յանցանաց։ Յետոյ խնդիրն Տարըճեաններու բողոքանաց վրայ Սեբաստիա նայուելու համար 28 անձեր ուղուած էին ի Սեբաստիա, այժմ կը լսեմք որ Ճէմճեանի հետ երկու կուսակցութեան գլխաւորներն ալ բանտարկեալ են անդ, Ապաճեան, Տարըճեան Յովհաննէս, Մանուկեան, Փէհրատեան և բողոքական դասատուն։ Այս խնդիր մեծ վնաս կուտայ Հէրէքցոց։ Տարըճեանք, այժմ Սեբաստիա մին բանտարկեալ են և միւսն Տարըճեան Անտոն խելագարած է և իր անձին իսկ վնասած։ Անշուշտ ի մօտոյ Վեհ. կայսեր արդարադատ օրինաց շնորհիւ, սոյն խնդրոյ մէջ բուն յանցաւորն ով ոք է, նա միայն կը պատժուի. խեղճ գիւղացի ժողովուրդն բան գործ ձգած այժմ Սեբաստիա կը դեգերի և կը վնասուի, ազատելով կը վերադառնան իրենց երկիրը։

Սեբաստիոյ Ֆրանս. փոխ-հիւպատոս Պ. Սեռն, լսեցի թէ նամակ մը գրելով մեր Պատր. փոխանորդ Եղիշէ վարդապետին կը խնդրէ մասնաւորապէս որ Ն. Գերապատուութիւն այցելութիւն տայ քաղաքիս Ճէզվիթաց և անոնց հետ մշակէ բարւոք յարաբերութիւն։

Ն. Գերապատուութեան Թեմական այցելութիւնը կը խնդրեն ջերմիւ Նիկսարցիք, թէև ժամանակն անյարմար, զի աստ շատ գործեր կան կատարելի ինչպէս նաև Երեսփ. ընտրութեանց գործողութիւնք, սակայն Ն. Սրբութիւն խոստացած է մէկ եօթնեակ մնալու առաջադրութեամբ երթալ անդր և տնօրինել ստիպողական և ամենակարեւոր խնդիրներն ու վերադառնալ։

Ռէժիի վարչական սնտուկէն անցեալ շաբթու գողցուեր է 1000 ոսկւոյ գումար մը, որոյ համար բանտարկեցան Ռէժիի տնօրէնն, հաշուակալն և պահապան դէտերն Ռէժիի։ Հաշուակալն և դէտերն կը մնան ի բանտի և տնօրէնն երաշխաւորութիւն ցոյց տալով ելած է բանտէն։ Հէրէքի Ռէժիի տեսուչն եկած է աստ Ռէժիի Կեդր. վարչութեան հրամանաւ եւ ձեռք առած խնդիրն։

Անձրեւներն կը շարունակեն անընդհատ եւ կարկուտն մերթ ընդ մերթ աւերներ գործելէ չը դադրիր շրջակայ գիւղօրէից մէջ։ Այսօր սաստիկ ցուրտ կ՚ընէր, կարծես ձմեռուընէ մնացած մէկ օր է։

ԷՌՆԷՍՏ ԼԸԿՈՒՎԷԻ

ԲԱՐՈՅԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՆԱՆՑ

[illegible]

ԹԱԳՈՒՀԻ Տ. ՏԻԿԻՆ ՄԵԼԻՔ ԱԶԱՐԵԱՆ

Այս վերջերս Բիւզանդեան գրատունէն հրատարակեցաւ Ֆրանսական կաճառի անդամ և Գօլէժ տը Ֆրանսի դասատու, միանգամայն նշանաւոր մատենագիր և խորին իմաստասէր Էռնէստ Լըկուվէի Բարոյախօսութիւն զկանանց, մէջակ և չափաւոր մեծութեամբ հատոր մը։

Կան հատորներ և բաւական ընդարձակ որ փոքրիկ գրքոյկի մը չափ արժէք և գոյութիւն չունին, ընդհակառակը կան հատորներ որ ինքնին մատենադարան մը ամբողջ կ՚արժեն, այնքան լի և հոծեալ են իմաստիւք իրենց պիտանի և օգտաւէտ պարունակութեամբ, ճշգրիտ դիտողութեամբքն և ընդարձակ տեսութեամբքն։ Այս վերջնոց կարգէն է անտարակոյս և այդ նոր ի լոյս ընծայեալ հատորը զոր ընթեռնուլ բաւական է համոզուելու համար և այդ համոզմամբ է որ կը յանձնարարենք զայն մասնաւորապէս մեր ազգայնոց ուշադրութեան և յատկապէս գեղեցիկ սեռին ուշի ուշով նկատողութեան։

Առաջին պարծանքը բնականապէս հեղինակինն է որ մանրամասնաբար ուսումնասիրելով ամեն ազգաց օրէնսդրութիւնքն զկանանց, ինչպէս որ ինք կը վկայէ, յետ երկայն հետազօտութեանց և խորհրդածութեանց հինգ երկայն տարիներ յատկացնելու այս գործը որուն նուիրեր էր զուշ և զուրուշ իւր ամբողջապէս, հասարակութեան արժանաւորագոյն հանդիսացնելու համար ջանացած լինելով ըստ կարի օգտիլ այն ամեն աշխատութիւններէ որոց երկայն թուահամար մը կ՚ընէ, վերջապէս 1882ին իւր անհուն հմտութեանց և տքնութեանց արդասիք այս գրութիւնը հասարակութեան ընծայել։

Հեղինակը հինգ մասի բաժնած է զայն, այսինքն աղջիկն, սիրուհին, հարսն, մայրն և կինն, ու կը սկսի ի ծննդենէ, ժառանգական իրաւանց, դաստիարակութեան (հասարակաց և առանձին կրթութեան), երիտասարդութեան և ամուսնութեան տարիքի, հաւանութեան, օժտի եւ տուայրի պատմութեան, նշանտուքի և ամուսնութեան, հարսնութեան, և ամուսնական իշխանութեան և կազմակերպութեան, առն և կնոջ մոլորութեանց, Ապահարզանի գրութեան և ի յետոյ ազատութեան, մայրութեան նիւթական և բարոյական ազդեցութեանց, տնտեսութեան իրաւանց, մայրութեան ցաւոց և ոճրագործութեանց կամ չքաւոր մօր, աղջիկ մօր, որդեսպան մօր և այրութեան վիճակի վրայ մանրամասնաբար իւր քաղած և հաւաքած դիտողութիւնները կ՚ամփոփէ և կը յանգի առն և կնոջ զուգակշիռ մը ընելով՝ կանացի յատկութեանց ընդարձակ տեսութեան մը, և կը վերջացնէ կնոջ ընտանեկան կենաց, արհեստական ասպարիզաց և պետութեան մէջ կատարած կամ կատարելու դերը ներկայացնելով։

Ահա այսքան նիւթօք ակաղձուն մատենի ընթերցանութիւնը մեր ազգին կանանց մասնաւորապէս կը յանձնարարեմք որպէս զի իւրեանց սեռին բնութիւնը, յատկութիւններն, առաւելութիւնքն և իրաւունք ինչպէս եւ պարտականութիւնք լաւ ճանչնան եւ ըստ այնմ վարուին։ Թէեւ յանձնարարած ժամանակնիս անկեղծաբար խօսելով գիտեմք թէ սակաւք են մեր ազգին մէջ զայն հասկնալու կարող, դորա իմաստասիրական պարբերութիւնները ըմբռնելու ձեռնհաս. վասն զի դժբաղդաբար մեր ազգի մէջ այնքան յառաջացած չէ իգական սեռի դաստիարակութիւնը (թերեւս և ոչ իսկ արական սեռին) այնպիսի լուրջ ընթերցանութեանց համը կարենալ առնելու համար։ Պատճառ, վասն զի Յունաց Ջաբիոն և Պալլաքի պէս օրիորդաց բարձրագոյն ուսումնարանք մեր մէջ չկան տակաւին և ոչ այնպիսի բարերարներ որ մեր Հռիփսիմեանց եւ Մաքրուհեանց ևն վարժարաններ այդ բարձրութեանց կարենան թեւակոխել տալ. այդ աստիճան մտաւորական զարգացում մը յառաջ բերելու համար. և մեք մեզ ծանօթ շրջանակին մէջ այնպիսի լուրջ գրութենէ մը համ առնելու կարող հազիւ յիսուն տիկնայք և օրիորդք պիտի կարենանք հաշուել։ Ուրիշ դժբաղդութիւն մ՚ալ այն է որ այնպիսիք բնականաբար ֆրանսերէնի ալ հմուտ պիտի լինին անշուշտ և հետեւաբար բնագիրը պիտի կամենան ընթեռնուլ։ Անոր փոխարէն ազգային սէրը այնքան արթարթեալ չէ որ ազգի մը պարծանաց մասն համարելով ամեն ազգի եւ լեզուի ընտիր գրութեամբք հայ գրականութիւնը ճոխացնել տեսնելու փափաքէն՝ չարժեալ՝ բարեհաճին մէկ օրինակ մը առնուլ եւ բաղդատել զայն բնագրին հետ, ուսումնասիրել զայդ եւ դիտողութիւններ նշանակել. այլ ըստ մեծի մասին մեր նորելուկ ընթերցողք թեթեւ գրութեանց, անպատուղ վիպասանութեան և այդ ալ իրենց կէս հասկցած ֆրանսերէնով և և կամ դոցա տկար և ափ յափոյ ֆրանկահայ թարգմանութեամբքը կը շատանան։— Այս խօսքերը մեզի ըսել կուտան մի միայն մեր ազգը յառաջադէմ ազգաց մօտ. զարգացեալ և բարգաւաճեալ ազգաց կարգը անցնելու անկեղծ փափաքը. երանի թէ խաբուած ըլլայինք մեր կարծեաց և դատողութեան մէջ և վերոյիշեալ 50 արդարոյն տեղ 500, 5000, 50,000 հասկցող և գնահատողք գտնուէին այդպիսի գրութեան մը մեր ազգին մէջ. մեր պատրանաց և սխալանաց մէջ պիտի ըլլար մեր ամենամեծ գոհութիւն և յաղթանակ։ Բայց և հակառակ պարագային մէջ մեր մխիթարանքն այն է որ ինչպէս աւելի օրուընէ բարեկամաց ոմանց ըսեր եմք առանձին, և արդ. հրապարակաւ, այսպիսի օգտաւէտ և շահեկան գրեանց արժանիքը յամր բայց ապահով է, ինչպէս և ամեն ճշմարիտ յառաջդիմութեան քայլեր տակաւ առ տակաւ այլ հաստատուն կ՚ընթանան, և վստահ եմք որ ի ծագմանէ անտի իւրեանց նսեմանալու դատապարտեալ թեթեւսոլիկ գրութեանց ամպամած հորիզոնին վրայ պիտի բարձրանայ ուր ուրեմն ճշմարտապէս և իրական արժանիք ունեցող գրութեանց լուսապայծառ արեգակը։

Սոյն համոզմամբ տոգորեալ ներուի մեզ մեր տեսութիւնքն ամփոփել այդպիսի գրութեան մը արժանիքը ճանչցող և գնահատող իւր համոտիպ և համանուէր դասէն այդ 17/18 ամեայ օրիորդին վրայ որուն վրայ անդրադառնալով կը ցոլայ անկերեւ հեղինակին փառքն, այդ օրիորդին որ իւր Կիպրոսի առանձնութեան մէջ Ծերենցի այն ընդհանուր ազգաց պատմութեան հմուտ բազմարդիւն հօր մը արժանաւոր սերունդ՝ նորա թեւոց ներքեւ հայ գրականութեան պարծանքներէն մին թերեւս պիտի լինէր եթէ մահը զինքը չ՚կասեցնէր և այդ համատեւութեան երեսը սլացող թռիչ ասանդաց դասակարգէն լինելու սահմանած չը լինէր։ Բայց դարձեալ իր ստուերագիր լուսանկար պատկերը այնպիսի թարգմանութեան մը ճակատ գըրոշմեալ կ՚անմահացնէ կեանք մը որ այնքան համառօտ սահմանի մէջ պարփակեալ, այսչափ կրցաւ արտադրել, և անպատուղ եւ աւերուող գրութիւններ հրապարակ հանելէ հեռի կրցաւ այսպիսի ընտիր միանգամայն եւ դըժուարին գրութիւն մը այնքան հաւատարմութեամբ յղուլ ի Հայ։ Հանգի՛ստ իւրեն նշխարաց միացեալ ընդ ծերունի բազմարդիւն հօր կոփածոյ սրբոյ տապանը, և փառք Աղեքսանդր Մելիք Ազարեանց իւր ամուսնոյն որ իւր սիրելւոյն յիշատակը նուիրագործեց հրատարակելով այսպիսի պիտանի գրութիւն մը։

Է. Ե.

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔ

Պու քէրրէ տախլիյէ նէզարէթէ ճէլիլէսինտէն թամիմէն եազըլան թահրիրաթտա մանզալէ չէքլինէ գօնըլմագ իչուն բարչա բարչա ալը իֆրազ սաթըլմագ խամ արազիտէն ուզէրէ օն պուրուշ բուխուսաթըյէ րէսմի ալընմասը ուսուլէրին իթթիխազը թեմաթուրըն թէօրուրինէ ճիլտինտէ միւնտէրիճ թէզքէրէի սամիյէ կէօսթէրիլտիյի վէճհիլէ թամիմը մաարիֆ իչուն միւճէտտէտէն քիւչաթ օլունաճագ մէքթէպէ մէսարիֆինէ գարշըլըգ թէտարիքի մագսատըյլէ իպարէթ օլուպ [illegible]

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՍԻԿԱՐԻ ԹՂԹԻ
ՏՊԱՐԱՆ
Ս. Գ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
Բէշ. Փօղ. Խան, Թիւ 2-3

Վաճառատանս մէջ զանազան տեսակ ընտիր սիկարի թուղթերէ զատ կը վաճառի նաև մաքուր տպագրեալ և դիմացկուն կազմով մեծադիր սաղմոս, պատկերազարդ ընթերցարան և աւետարան։ Պատ. Հոգաբարձուք, գաւառացիք և գրավաճառք շատ գոհ պիտի լինին սոցա գիներէն որք յոյժ աժան են ուրիշ ո՛ և է տեղ ծախուածներէն։

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի նաեւ Մեծ. Յ. Պարոնեան էֆ.ի Պտոյտ մը ի Կ. Պոլիս և Մեծապատիւ Մուրացկաններ անուն մնացորդ հեղինակութիւններն։

511 2—15

ՏՐ. ՔՆՈՐՍԻ
Հակատենդային դեղ, շինուած ի ձեռն

Մայստըր Լուսիուս Պրունինկի, ի Հէօխստ, Գերմանիա, որ միակ իրաւունք ունի սոյն դեղին պատրաստութեան, պաշտպանեալ արքայական արտօնագրով։

Տր. Քնորսի Անթիփիրինն, երիտասարդաց համար 1 էն 2 կրամ կ՚առնուի՝ Ջրի կամ ուրիշ ո և է ըմպելիքի մէջ լուծուելով, և ամէնէն ազդեցիկ ու ամէնէն ծանօթ դեղն է գլխու ցաւի, անգարի, Ջղային ցաւի, յօդացաւի, ժանտատենդի, և ուրիշ շատ հիւանդութեանց մէջ լաւագոյն հականեխիչ դեղն է։ Ջերմապէս կը յանձնարարուի Բժշկական համալսարաններէ։

Կը գտնուի ամէն ծանօթ դեղագործի և դեղավաճառի քով։

Տր. Քնորսի Անթիփիրինի վրայ փնտռել Առիւծի պատկերը։ Իւրաքանչիւր տուփ անպատճառ կը կրէ Տր. Քնորսի ստորագրութիւնը կարմիր տառերով։

Զգուշանալ կեղծերէն։ 515

ԻԼԱՆ
ՊԱԶԸՐ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Օթուզ պէշ պինտէն էլլի պին քիլօյա գատար միւպայեասը միւնագասայա գօնուլան Թրիեստէ թօրպա չէքէրինին պէհէր քիլօսը իւչ զուրուշ օթուզ պէշ փարայա թալիպի զուհուր էթմիշ օլուպ իշպու հազիրանըն եիրմի իքինճի փէնչշէնպէ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ եիրմի տէօրտիւնճի կիւնի տախի եիւզտէ պէշ թէմինաթը գայուլ իթթիքլէքլինէն իթթայնա թալիպ օլանլարըն մազամը սէրասքէրի լէվազըմըմթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 հազիրան 1889 549
Նօ. 40 1—3

ԻԼԱՆ
ՊԱԶԸՐ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Նըսֆը սիյահ վէ նըսֆը պէյազ եէրլի խամ վաքէթա իւչ պին քիլօ օն ալթը զուրուշ օն սէքիզ փարա։

Վիէննա մալը ֆէս օթուզ պին ատէտ. պէհէրի ալթը զուրուշ եիրմի ալթը փարա։

Սիւվարի վէ թօփճը գայըթմաճ վէ նէֆէրաթընա մախսուս սիմ քեմալիպ չէրիտլի թէքրուշ. ալթը պին ատէտ պէհէրի եիրմի տէօրթ զուրուշ։

Նիզամիյէ ալայէ վէ սարրաֆխանէ անպարլարը իչուն մէվգըյլի միւնագասայա գօնուլան մալաթէ մուրագղամ իւչ գալէմ էշեա ֆիյաթը մուրագղամալէրի իլէ թալիպլէրի եօխլանըլմագ օլուպ հազիրանըն եիրմի սէքիզինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալէրի իճրա օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթթայնա վէ եիրմի տոգուզունճը կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինաթլարը իլէ թալիպ օլանլարըն մազամը սէրասքէրի լէվազըմըմթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 հազիրան 1889 546
Նօ. 37 2—3

ԻԼԱՆ
ՊԱԶԸՐ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Պէզ ֆապրիգայի հիւմայունի իչուն միւպայաա օլունաճագ օլան օն սեքիզ գալէմ գարդ կէօմլէքլէրի իլէ զուլճա թարազը, վէ թիրէ վէ մագարա վէ ֆիթիլ մաքինալարը վէ սաիրէի իթթայա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար պէհէր կիւն մազամը սէրասքէրի լէվազըմըմթ ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 հազիրան 1889 547
Նօ. 38 2—3

ԻԼԱՆ
ՊԱԶԸՐ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Զիվիտ պէշ պին քիլօ, պէհէրի ալթը զուրուշ։

Մարսիլիա թուղլալը ալթը պին քիլօ, պէհէր քիլօսը ալթը զուրուշ օն պէշ փարա։

Նաշ օն պին քիլօ, պէհէր քիլօսը պիր զուրուշ եիրմի պիր փարա։

Գըրմըզը չարապ թօրթուսը եէտի պին քիլօ, պէհէր քիլօսը սէքիզ զուրուշ օն իքի փարա։

Կէօզ թաշը իքի պին քիլօ, պէհէր քիլօսը իքի զուրուշ եիրմի պէշ փարա։

Զաճ եաղը իւչ պին պէշ եիւզ քիլօ, պէհէր քիլօսը իքի զուրուշ օն պէշ փարա։

Մոր պոյամ օթուզ պին քիլօ, պէհէր քիլօսը պիր զուրուշ իքի փարա։

Զիվիտճիւք իքի պին պէշ եիւզ քիլօ, պէհէր քիլօսը պէշ զուրուշ օն սէքիզ փարա։

Պէյազ բօթաս իքի պին տէօրթ եիւզ քիլօ, պէհէր քիլօսը պիր զուրուշ եիրմի ալթը փարա։

Թուզ րուհը պէշ եիւզ քիլօ, պէհէր քիլօսը պիր զուրուշ պէշ փարա։

Թիզապ պէշ եիւզ քիլօ, պէհէր քիլօսը իքի զուրուշ եիրմի պէշ փարա։

Իզմիտ ֆապրիգայի հիւմայունի իչուն միւպայաա օլունաճագ մէզգիւր էշեայի մուրագղամալէրի իլէ թալիպլէրի եօխլանըլմագ օլուպ հազիրանըն եիրմի ալթընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալէրի պիլ իճրա մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթթայա վէ եիրմի եէտինճի կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինաթլարը թալիպ օլանլարըն մազամը սէրասքէրի լէվազըմըմթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 հազիրան 1889 548
Նօ. 39 2—3

ԻԼԱՆ
ՊԱԶԸՐ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Ճէպէլը Լիփանտա պուլունան ասաքիրի շահանէ իչուն միւպայաասը վաճ օլունան նանը աղիզ, էթ, էրզ, բուղտէյ սատէ, թուզ, սապուն, սօղան, հալթապ, քէօմիւր, արփա, սաման, բուղտէյ չէլթ, մում, ֆասուլէա, նոհուտ, հընթա, պէքմէզ, պուլկուր, եէլթիւն, կազ, ուն, սիրքէնին պուրաճա իթթայնա թալիպ օլանլարըն մազամը սէրասքէրի լէվազըմըմթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

17 Հազիրան, 1889 544
Նօ. 35 3—3

ԻԼԱՆ
ՊԱԶԸՐ ՍԸՐԱՍԸՐԻ

Անատօլու մալը ֆապրիգա մահլուլինտան ինշաաթը ասքէրիյէ իչուն պիր սէնէ զարֆընտա միւպայաա օլունաճագ միւթէթէլիֆ ապատա քիրեչ լիք աղաճ վէ [illegible] վէ գափլամալըգ թախթալարըն հազիրանըն եիրմի պէշինճի փազար կիւնի գարարը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինաթլարը իլէ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն ինշաաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր։

17 հազիրան 1889 545
Նօ. 36 3—3

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
AU CROISSANT Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ
94, Եւրոպէ Պազարըմ, Վալիտէյի դիմաց, 94 24

Օ Գրուասան վաճառատունը, քաջալերեալ հասարակութեան փութեռանդնութենէն այցելելու համար իր ընդարձակ հաստատութիւնն, այս տարի բոլոր ջանք ի գործ դրած է, ամէնէն վայելուչ, ամէնէն հաստատ և ամէնէն գեղեցիկ հանդերձներն ունենալու համար։ Ամէնէն աժանի համար, [illegible] գտած է ամէնէն աւելի նոր, սիրուն և վայելուչ։ Ամէնէն հաստատի համար, մասնաւոր կերպերով փորձել տուած է կերպասներն և հանդերձներու պատրաստութեան յանձնած այն կտորներն որոց հաստատութիւնն երաշխաւորեալ է։ Ամէնէն վայելուչի համար, իր գործարաններուն մէջ գործածած է Փարիզի ամէնէն նորաձեւ [illegible]։

Աւասիկ ի վաճառ հանուած հանդերձներուն մէկ պզտիկ ցանկը. Ֆրանք

Ուլսթէր, Ուլսթէրի կերպասով, խնամեալ կարուածք, վայելուչ ձև 38
Ֆթաւար [illegible], [illegible] կարուածք և կարուածք 18
Ամբողջ զգեստ գոյն կամ չագանակագոյն, [illegible] կարուածք 45, 50, 55
Ամբողջ զգեստ, [illegible], հաստատութիւնն երաշխաւորեալ 25, 30, 35
Ֆթաւար [illegible], զանազան տեսակ, վայելուչ, 25, 30, 40, 45
Ֆթաւար բանթալոնը սկսեալ 8 ֆրանքէն։
Պանթալոն և ժիլէ [illegible] կերպասով, վայելուչ կարուածք, 34

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրներն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար: 31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն:

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև:

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888	»	4,847,262
Տարեկան հասոյթ » » »	»	10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք: Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 բարեյաջող ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, [illegible] խան.

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամեն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն.

ԼՕՆՏՕՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի 1862

Ստորագրեալ դրամագլուխն է 1,852,000 անգլիական ոսկի:

Յիշեալ Ընկերութիւնն հրդեհէ պատահած վնասներու դէմ, թէ քաղքին և թէ շրջակայ գիւղերու մէջ տուներ, կարասիներ, նաև այլ և այլ շէնքեր եւ ապրանքներ խիստ չափաւոր գինով կ'ապահովէ:

Ստորագրեալն Ընկերութենէ հրաման ունին եղած վնասներն անմիջապէս վճարել:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեան համար դիմել առ,

Թ. ՍԹԷՖԱՆՈՒ
Գործակատար

Վ. Թ. ՃԻՆՃԸԼ
Գործակալ

513 Ղալաթիա, Հալաճեան խան, Թիւ 25 5—12

ԿԵԱՆՔ. ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ. ՄԱԶԵՐՈՒ:

ՄԵԼՐՈԶ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Խրապէս իրենց առջի Թարմ գոյնին կը դարձնէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը զարգացնէ անոնց Թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացնէ Թեփը, ու մազերուն նոր կեանք, աճում, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ:

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ:

Գլխաւոր մԹերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք:

Կը վաճառուի Փ. և Ն. Բանչիւք եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 435 Մեծ փողոց Բերա, Խաւեան Քարուանս, Ղալաթիա, Նիւ Քոլոնիալ 95 և 97. Քիւչիւքեան եղբարց քով 77 Էմին Էօնիւ—, 51 Նէյի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզմիտոնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428: 61

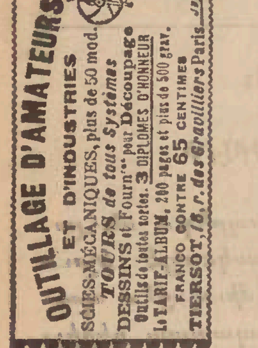

OUTILLAGE D'AMATEURS
ET D'INDUSTRIES
SCIES-MÉCANIQUES, plus de 50 mod.
TOURS de tous Systèmes
DESSINS et Fourn^es pour Découpage
Outils de toutes sortes. 3 DIPLOMES D'HONNEUR
Le TARIF-ALBUM, 200 pages et plus de 500 grav.
FRANCO CONTRE 65 CENTIMES
TIERSOT, 16, r. des Gravilliers Paris.

Ջուր, փոշի և խմոր ԱԿՌԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

DOCTEUR PIERRE
Բարիզի Բժշկական համալսարանէն
8, Place de l'Opéra PARIS

Կը ծախուի բոլոր դեղավաճառաց, դեղագործաց, հոտավաճառաց և վարսայարդարաց քով:

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆԱՈՒԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գիներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօուլներ, օժիտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ:

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին Թէ՛ փոքր և Թէ մեծ քանակութեամբ:

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ: Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին:

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ Թղթատարական դրամով ղրկուի:

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի վճարելով փոխադրութեան ծախքը: 86

ՅՈԴԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. լը Բէտրիէլի հնարած Սէլ տը Լիթինը, փոքրաքանակ առնուելով, քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետացնեն միզանցքին մէջ գտնուող աւազը և քարը: Այս երեւոյթով կը բացատրուի իրենց ազդուութիւնն ընդդէմ վերև նշանակեալ հիւանդութեանց: 445

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cº. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ:

1241

MALADIES NERVEUSES

CAPSULES du Docteur Clin

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Les **Capsules du Docteur CLIN au Bromure de Camphre** s'emploient dans les **Maladies nerveuses** et du **Cerveau** et contre les Affections suivantes :

Asthme, Insomnie, Battements du Cœur, Hystérie, Epilepsie, Hallucinations, Etourdissements, Migraines, Affections des voies urinaires et pour calmer les excitations de toute nature.

Une Instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les **Véritables Capsules** *au* **Bromure de Camphre** *de* **CLIN & Cie**, de **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԻՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՎԻԷՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Յունվար ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած եւ ստորագրուած 906 նոր մուրհակներ (բօլիս) որք կը կազմեն ապահովագրեալ դրամագլուխ.	Ֆր.	5,559,255
Բաժնեկցութեան գանձուածն	»	1,543,300
Վճարուած մահուանց ամսիս	»	296,100
1888 դեկտ. 31ին երաշխաւորեալ հասոյթ	Ֆր.	36,699,959·12
Ամբողջութիւն ապահովագրեալ գումարոց	Ֆր.	408,448,921·55
Վճարեալ գումարք	»	141,524,497 —

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր Գործակատարն Պ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՈՆՏԻ,

Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ. 48

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՍԼԷՐ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՄԱԴԴՈՆԻ

ԿԻՍՀԻՒՊԼԸՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ
ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային Թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ԶՈՎԱՐԱՐ ԸՄՊԵԼԻ

Հազերու, խռչափողի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ:

Հայնրիխ Մադդոնի, Գարլսպատ և Վիէննա 47

ՆԱՒԱՐԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տրապիզոնի և Բաթումի [illegible]

Սամսոն, Տրապիզոն և Բաթում երթալու յառաջիկայ շոգենաւն է Անատոլի որ յունիս 26ին Մարսիլիայէն և յուլիս 3ին Պոլսէն պիտի մեկնի:

Մարսիլիա երթալու յառաջիկայ շոգենաւն է Ասիա որ պիտի մեկնի յուլիս 8ին:

[illegible]

Նաւուղղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար.

Դիմել առ գործակալատունն
[illegible]
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
6108 Մումհանէ փողոց, Թիւ 11

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի գծին բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Քանդահար	4200	[illegible]	3000
Ֆերոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեբթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բերա	3000
Թիբա	3250	Լոտուս	800
[illegible]	3250	Օլինդա	800
Մարիոթիս	3250	Սեթիլ	700

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Թոմաս, Լիվըրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
1891 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվըրբուլ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Յունիս (Ն. Տ.) 1889, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 —	7 30	7 50	8 30	9 —	9 30	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 —	4 30	5	5 30	6 ...	6 30	7 ...	...	...	...
Կում-գաբու	6 9	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 10	2 39	3 9	4 9	4 39	5 9	5 39	6 9	6 39	7 9	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 3	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 14	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	7 13	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 49	11 19	1 49	12 19	1 49	2 20	2 48	3 18	4 19	4 49	5 19	5 48	6 19	6 49	7 18	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 54	10 54	11 24	11 54	12 22	1 54	2 26	2 51	3 22	4 24	4 54	5 23	5 50	6 24	6 55	7 22	...	...	...
Մագրիգիւղ	7 9	7 33	8 12	8 39	9 6	...	10 5	11 6	11 37	12 5	— ...	2 5	2 38	...	3 36	4 35	5 5	5 35	...	6 38	7 6	7 33	...	...	...
Այ Ստեփանոս	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	... ...	11 15	11 47	... ...	— ...	...	2 47	...	3 45	...	...	5 44	...	6 48	..	7 42	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 3	...	...	... ...	... ...	11 55	... ..	— ...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 56	...	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	51	45			
	Առաւօտ									Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	... ...	... ...	...	.. ...		12 34	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 15	...	...	...	...
Այ Ստեփանոս	6 30	7 ...	...	8 ...	8 30	... ...	9 30	... ...	11 28	... ...	12 43	...	...	...	3 ...	4 ...	...	...	...	6	6 27	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	40	7 10	7 40	8 11	8 40	...	9 40	10 12	11 40	2 15	12 53	...	2 11	...	3 10	4 10	4 40	5 10	...	6 10	6 42	7 12	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 52	10 24	11 5	12 27	1 4	1 25	2 23	2 55	3 21	4 22	4 2	5 22	5 55	6 22	7 ...	7 34	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 26	...	26	8 56	9 29	9 56	10 28	11 56	12 31	1 7	1 29	2 27	2 58	3 24	4 26	4 56	5 26	5 58	6 26	...	7 38	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	... ...	...	...	... ...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	9 34	10 2	10 34	12 2	12 57	1 18	1 34	2 33	3 4	3 30	4 32	5 2	5 32	6 4	6 32	...	7 44	...	...	...
Գում-գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	12 8	12 41	1 17	1 38	2 38	3 8	3 34	4 38	5 8	5 38	6 8	6 38	7 11	7 48	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 6	10 16	10 46	12 16	12 49	1 25	1 46	2 46	3 16	3 42	4 46	5 16	5 46	6 10	6 46	7 20	7 56	...	...	...
....	...	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներ՝ անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ ... և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ և Գ. վակոններ: 196

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ 1878ի

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

Որ միմիայն տրուած է
Արծաթազօծ ոսկերչական գործոց

և ՔՐԻՍԹՈՖԼԻ անունն ամբողջ
Միակ երաշխաւորութիւն գնորդին համար

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՍՊԱՍՔ

ՍՊԻՏԱԿ ՄԵՏԱՂԻ ՎՐԱՅ ԱՐԾԱԹԱԶՕԾԵԱԼ

Առանց հոգ ընելու մեզ դէմ մղուած գնոց մրցման, որ անշուշտ տեսակին յոռութեան շնորհիւ կրնայ լինիլ, միշտ պահած ենք մեր արտադրութեանց կատարելութիւնն և հաւատարիմ մնացած ենք մեր սկզբան՝

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾ ՏԱԼԸ ԿԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾԻՆ ՉԱՓ ԱԺԱՆ

Գնողին միտքն հանդարտ պահելու համար, նմանապէս պահած ենք

ՄԵՐ ԱՊՐԱՆԱՑ ԼԱՒՈՒԹԻՒՆՆ

ինչպէս որ մեր քառասնամեայ փորձառութիւնն անհրաժեշտ ցոյց տուած է մեզ:

Գնողին համար իբր միակ երաշխաւորութիւն, պէտք է որ ապրանաց վրայ գտնուի գործարանին նշանն և ՔՐԻՍԹՈՖԼ անունն ամբողջ տառերով:

Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչներն են ՊՈՐԹՈԼԻ ԵՂԲԱՐՔ, Ի ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, 354, Բերայի մեծ փողոց, ուր գնողք կրնան վստահ լինիլ թէ մեր անուամբ ստորին ապրանք չպիտի ծախուի իրենց:

85 ՔՐԻՍԹՈՖԼ և ԸՆԿ.